

ПОЛЬСЬКА МОВА

5–9 класи

Програма
для загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням українською мовою

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс сучасної польської мови для 5–9 класів шкіл з українською мовою навчання передбачає вивчення мовної системи як засобу комунікації, пізнання та впливу і можливість долучитися до надбань культури, звичаїв і традицій поляків. Він призначений для навчання школярів, для яких польська мова є рідною, та учнів, зацікавлених в опануванні мовою для задоволення власних освітніх потреб і амбіцій у навчанні.

Програму курсу розроблено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392).

Основна мета навчання – досягнення вільного рівня володіння польською мовою в усіх видах мовлення (аудіювання, читання, говоріння, письмо), формування комунікативної компетентності та розкриття за допомогою мовних засобів загальнолюдських цінностей, сприяння становленню гуманістичного світогляду учнів, розширенню їх культурно-пізнавального потенціалу, вихованню потреби в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Досягнення мети реалізується за допомогою таких завдань:

вироблення стійкої мотивації до вивчення польської мови, поваги до рідної й інших мов і культур;

оволодіння комунікативною компетентністю, вміннями та навичками в усіх видах мовленнєвої діяльності, у різних сферах спілкування, культурою ведення діалогу;

формування мовної компетентності, ознайомлення з системою сучасної польської мови, з базовими фонетичними та орфоепічними, лексичними і фразеологічними, граматичними й правописними, стилістичними знаннями, уміннями, навичками;

засвоєння соціокультурної компетентності, розвиток гуманістичного світогляду, духовного світу учня, його моралі, загальної культури, особистісних рис громадянина

і патріота України, який усвідомлює належність до європейської та світової спільноти;

формування діяльнісної компетентності, стратегічних загальнонавчальних умінь і досягнень учнів, критичного мислення та естетичних смаків.

Основними принципами укладеної програми є:

- комунікативна спрямованість;
- особистісна орієнтація;
- інтегроване навчання різним видам мовлення;
- спирання на системні знання про мову, вміння й навички мовленнєвої діяльності, набуті у процесі засвоєння української та інших мов;
- наступність у навчанні (врахування змісту вивченого матеріалу з польської мови в початковій школі).

Зміст і структуру програми укладено на засадах особистісно зорієнтованого (забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів), компетентнісного (сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей), а також діяльнісного підходів (розвиває уміння, навички, здобуті в практичних ситуаціях). До ключових компетентностей, закладених у програмі, належать: соціальна, загальнокультурна, інформаційно-комунікаційна, проектно-технологічна, здоров'язбережувальна.

Комунікативно-діяльнісний підхід надає можливість учням оволодіти польською мовою як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомити особливості мовної системи та культури поляків. Мовний компонент предметної комунікативної компетентності містить наскрізні змістові лінії: мовленнєву, мовну, соціокультурну, діяльнісну.

Зміст мовленнєвої лінії вміщено в I розділі програми. Вона формує мовленнєву компетентність у процесі відпрацювання основних видів мовлення – від слухання, розуміння, говоріння, читання – до письма. Програма містить також конкретні вимоги, що стосуються роботи з культури мовлення.

Призначення змістової мовної лінії, відображеної у II розділі програми, полягає в оволодінні мовною компетентністю, засвоєнні знань про мову як засобу вираження

думок, почуттів, а також впливу. Ця частина містить системні лінгвістичні знання, які стосуються значення мови як засобу комунікації, структури і норм сучасної польської мови, утворюють базу для розвитку, вдосконалення мовленнєвих умінь, збагачують словниковий запас учнів, розширюють їх знання в галузі розуміння стилістичної ролі номінативних одиниць. До складу мовної лінії входять ключові питання фонетики, лексикології та фразеології, словотвору, морфології, синтаксису, стилістики, орфографії і пунктуації. Ці знання є основою для формування правильного уявлення про мовну структуру в усій сукупності її проявів.

Призначення соціокультурної змістової лінії (розділ III) полягає в опануванні соціокультурною компетентністю, як-от: засвоєння школярами культурних і духовних цінностей польського та українського народів, моральних норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між націями, сприяють естетичному, морально-етичному становленню особистості.

Реалізація цієї лінії відбувається за допомогою підібраних прозових і віршованих текстів, дидактичних матеріалів, спеціально орієнтованих завдань, що містять відомості про культуру, звичаї, традиції, державну символіку, географічне положення, свята, головні історичні події, про видатних діячів польського народу (майстрів слова, музикантів, художників, науковців) тощо. Програма містить орієнтовний перелік тематики спілкування, художніх творів для використання на уроці і вдома.

Діяльнісна змістова лінія (розділ IV) має на меті сформувати діяльнісну компетентність, опанувати стратегії, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку, допомагають виконати навчальні завдання і розв'язати життєві проблеми. Вона передбачає розвиток загальнонавчальних компетенцій засобами предмета: застосовувати набуті знання, об'єктивно оцінювати свої та чужі досягнення, виправляти власні помилки, усувати недоліки в самостійній роботі на уроці та вдома; вдосконалювати навички читання, слухання, говоріння й письма.

Заняття з польської мови сприятимуть розвитку логічного мислення учнів, умінь аналізувати, зіставляти, порівнювати, узагальнювати мовні явища; наводити

потрібні приклади, докази, робити висновки; добирати, систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки тексту; будувати логічно правильне й композиційно завершене висловлювання; складати план виступу, писати тези, конспектувати.

При доборі практичних завдань чільне місце мають посідати конструктивні та творчі вправи, пов'язані з розвитком мовлення учнів, роботою з відновлення деформованого тексту, редагування, виправлення допущених мовленнєвих недоліків, помилок, двосторонній переклад. Формулювання вчителем завдань проблемного характеру спрямовує розвиток пізнавальної активності й самостійності учнів.

Навчання має бути інтенсивним, а головне – продуктивним, таким, що забезпечує досягнення вищого кінцевого результату – міцного засвоєння школярами знань, практичних умінь і навичок з предмета. Досягненню цього сприятиме використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) (комп'ютерні навчальні завдання, уроки, тести; Інтернет: аудіо-, відеоматеріали, електронні книги, навчально-ігрові програми), а також прослуховування декламувань майстрів слова, музики і демонстрацій репродукцій творів мистецтва, відеокліпів, фільмів, інтерв'ю з відомими людьми; віртуальних подорожей (екскурсії до музеїв світу); музейних уроків тощо.

Зміст програмового матеріалу забезпечує реалізацію міжпредметних зв'язків для поглибленого розуміння мовних явищ, розширення світогляду учнів, формування умінь застосовувати знання, засвоєні на уроках з української мови, а також суміжні знання з інших предметів.

Оскільки навчання в основній школі є продовженням курсу польської мови і читання (1–4 класи), вчитель повинен володіти обсягом відомостей про знання та уміння, набуті учнями в попередні роки.

Програма містить орієнтовний розподіл годин на вивчення розділів і тем. У разі потреби вчитель може вносити певні корективи, не скорочуючи, утім, кількість годин, призначених на розвиток зв'язного мовлення. Також зміст програми не обмежує творчої ініціативи вчителя, оскільки дозволяє з орієнтовного переліку самостійно відбирати тексти для опанування мовними темами, доповнювати запропоновану

тематику спілкування додатковим змістом, обирати для читання, навчальної діяльності на уроці та вдома уривки з наданих у програмі художніх творів, враховуючи при цьому потреби учнів, зумовлені їхніми віковими особливостями.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи з польської мови проводиться відповідно до норм і вимог, закладених у програмі, критеріїв, затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

Програму укладено відповідно до Типових навчальних планів для шкіл з українською мовою. Крім того, її можна використовувати й у загальноосвітніх закладах з навчанням російською або іншими національними мовами, у яких польська мова вивчається як предмет (в інваріантній або варіативній частинах навчального плану).

5 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання Сприймання та розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух і розуміння художнього тексту (обсяг 300-400 слів; тривалість звучання 3-4 хвилини) та текстів інших стилів (обсяг 200-300 слів; тривалість звучання 2-3 хвилини). Форми аудіювання:</p> <ul style="list-style-type: none">* з опорою на написаний адаптований / неадаптований текст – монолог, діалог, полілог (читання вчителем, використання аудіозапису, читання учнем);* без опори на написаний текст-монолог і діалог (читання вчителем, аудіозапис). Аудіювання текстів, різних за:<ul style="list-style-type: none">* жанрами (прислів'я та приказки, казки, байки, вірші, пісні, оповідання),* стилями (художній, публіцистичний, розмовний),* типами (описання, розповідь, міркування), – з дотриманням вимог щодо розуміння з другого прослуховування загального змісту невеличкого за обсягом тексту, головної думки тексту;* висловлювання власної думки про зміст прослуханого тексту, сприймання на слух і розуміння стилю та типу тексту. <p>Говоріння Усне діалогічне мовлення обсягом 5-6 реплік для двох учнів.</p> <p>Закріплення та подальший розвиток набутих у початкових класах умінь і навичок діалогічного мовлення: розвиток умінь укладати діалоги комунікативно-функціонального типу: етикетні (контактні: звертання і залучення уваги; привітання та прощання; знайомство; подяка, вибачення), інформаційні (за визначеною вчителем тематикою (діалог-розпитування). Укладання діалогу за поданим початком і узагальненим змістом, за поданою ситуацією з елементами опису предметів або тварин.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none">* сприймає на слух, розуміє фактичний зміст художнього тексту з одного прослуховування;* відповідає на питання за змістом тексту;* оцінює почутий текст, визначає причинно-наслідкові зв'язки;* сприймає на слух, розуміє науково-популярний, художній і розмовний тексти, виявляє розуміння ознак типу та стилю тексту;* розуміє основну думку, помічає окремі мовленнєві особливості (образні вирази, переносне значення), використовуючи лінгвістичну та контекстуальну здогадки;* прогнозує тип і стиль мовлення на основі заголовку;* сприймає і розуміє характерні стильові ознаки прослуханого тексту, <ul style="list-style-type: none">* укладає усно, розігрує діалоги етикетного характеру відповідно до запропонованих ситуацій;* дотримується теми висловлювання, правил спілкування, норм польської мови;* вживає формули мовленнєвого етикету (5–6 реплік для двох учнів);* слідкує за логічністю, послідовністю, точністю, доцільністю мовлення, використовує різноманітні мовні засоби;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Інсценування діалогічного тексту, ігрових діалогів. Укладання діалогів за планом до теми, яку обрав учитель (або учень).</p> <p>Усне монологічне мовлення різних типів, стилів і жанрів</p> <p>Загальні відомості про процес спілкування і роль у ньому мовлення. Комунікативна ситуація та її складові – тема, адресат, місце, мета. Відомості про види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Формування та вдосконалення вмінь і навичок переказувати текст, вставляти слова та вирази; перекладати слова, тлумачити значення нових слів у тексті за допомогою словника, спираючись на коментарі до тексту; укласти речення і тексти за допомогою ключових слів, виправляти деформований текст; імітувати зразки та заучувати напам'ять. Типи мовлення – розповідь, опис, роздум (міркування).</p> <p>Текст, його основні ознаки. Поділ тексту на абзаци. Простий план готового тексту. Тема, мікротема, основна думка висловлювання. Засоби зв'язку речень і мікротем у тексті. Помилки у мовленні. Загальні уявлення про стилі мовлення, сферу їхнього вживання. Ознайомлення з розмовним, художнім, науковим стилями мовлення. Культура спілкування. Основні вимоги до мовлення, правила спілкування. Мовленнєвий етикет.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * усно укладає діалог за поданим початком і узагальненим змістом, утворює діалогічний текст, розігрує його, доповнює 1-2 репліками; * усно складає діалог із залученням додаткової інформації з прочитаних текстів на основі власного досвіду; * розрізняє монолог, діалог, усне і писемне мовлення; <ul style="list-style-type: none"> * знає основні вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, використання різноманітних мовних засобів, точність, виразність, правильність, доречність), правила спілкування (ввічливість, толерантність, доброзичливе ставлення до співрозмовника, заохочення його до висловлювання власної думки; уникнення грубих слів, підвищеного тону); * дотримується основних правил спілкування, формул мовленнєвого етикету; * розрізняє поняття спілкування, мовлення, розуміє значення мовлення в комунікації; * виділяє складові частини комунікативної ситуації (тема, адресат, місце, мета); * розрізняє різні типи мовлення (розповідь, опис, роздум); * має загальні уявлення про стилі мовлення та сферу їхнього вживання; * вирізняє розмовний, художній, науковий стилі мовлення; <ul style="list-style-type: none"> * знає основні ознаки тексту, ділить текст на абзаци; * формулює тему, основну думку тексту, переказує його зміст, укладає до тексту питання; * витлумачує окремі слова і ситуації, наявні в тексті; * усно укладає простий план готового тексту; * знаходить змістові частини тексту, називає тему, мікротему, основну думку висловлювання; * уникає у власному мовленні типових помилок (повтори слів, недоречне вживання окремих слів і зворотів, мовленнєвих засобів); * знаходить засоби зв'язку в тексті й доводить доцільність їхнього використання, розпізнає засоби зв'язку речень у частинах тексту; * виділяє абзаци, формулює питання до логічно завершених частин тексту;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Види і зміст навчальної діяльності</p> <p>Усне переказування (докладне, стисле, вибіркоче) від 1 до 2 хвилин. Докладне переказування невеличкого художнього тексту розповідного характеру. Докладне переказування нескладних текстів художнього стилю з елементами опису предметів, тварин.</p> <p>Усне вибіркоче переказування (з елементами опису людей, тварин, предметів) та укладання власних висловлювань – описів предметів або тварин за малюнками, на основі власного життєвого досвіду Усний стислий переказ з творчим завданням (міркування) та укладання власних висловлювань-роздумів за темою спілкування або пов'язаних з життєвим досвідом учнів. Усний відгук про прослухане, прочитане, побачене або на чуже висловлювання відповідно до теми спілкування.</p> <p>Читання Розвиток техніки читання вголос і мовчки, розуміння самотійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Читання вголос художніх текстів із достатньою швидкістю (60-90 слів на хвилину) та їх розуміння. Формування навичок плавного читання, з правильно оформленою дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм польської мови. Формування навичок читання у необхідних відповідно до змісту і стилю тексту, авторського задуму, темпу, тембру, гучності читання. Читання мовчки та розуміння незнайомого тексту. Читання мовчки та розуміння текстів різних типів, стилів і жанрів мовлення, що</p>	<p>* усно переказує невеличкий художній текст-розповідь близько до тексту, розкриває тему, основну думку, висловлює власне ставлення до змісту, зберігає основні ознаки авторського мовлення; * виявляє помилки у власному та чужому мовленні, виправляє їх, обґрунтовує свою думку;</p> <p>* усно докладно переказує вибраний учителем невеличкий художній текст з елементами опису предметів або тварин за наданим або самостійно укладеним планом з урахуванням мети й адресата мовлення, авторських мовних засобів; * усно складає висловлювання з описом предметів або тварин за малюнком або на основі власного життєвого досвіду; * підпорядковує висловлювання темі та основній думці (з урахуванням мети й адресата) висловлювання; * укладає стислий переказ із творчим завданням (міркування), складає висловлювання-роздум до запропонованої ситуації і теми спілкування, пов'язаної з особистим досвідом; * підбирає докази відповідно до теми та основної думки, виокремлює в тезах або висновках основну думку; * оцінює свою відповідь і мовлення інших учнів за поданим планом, вказує на недоліки й помилки, виправляє їх, обґрунтовує власну думку;</p> <p>* виразно читає вголос і розуміє фактичний зміст художнього тексту з одного прослуховування; * інтонаційно виділяє логічно завершені частини; дотримується інтонації розповіді, питання, оклику; * виразно читає текст із дотриманням орфоепічних та інтонаційних норм вимови (швидкість 60-90 слів на хвилину), розуміє тему, мікротеми, обґрунтовує основну думку, має власне сприйняття прочитаного тексту;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>співвідносяться з особистісною, публічною та освітньою сферами спілкування (з використанням словника).</p> <p>Жанри для читання: казки, розповідь, стаття, інтерв'ю, вірші, байки, загадки, прислів'я та приказки, афоризми, скоромовки, пісні.</p> <p>Стилі мовлення: художній, публіцистичний.</p> <p>Письмо Формування елементарних навичок грамотного письма:</p> <p>виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Списування, письмо під диктовку слів, текстів з орфографічним промовлянням, переклад слів і невеличких висловлювань. Записування по пам'яті невеличких віршованих творів.</p> <p>Контрольне списування (кінець 1, 2 півріччя).</p> <p>Формування умінь і навичок укладання писемних невеличких текстів (монолог, діалог) різних типів, стилів, жанрів. Докладний переказ художнього тексту-розповіді навчального характеру (невеличкого за обсягом).</p> <p>Вибірковий переказ навчального характеру розповідного художнього тексту з елементами опису тварин.</p> <p>Навчальний стислий переказ художнього тексту розповідного характеру з елементами роздуму. Збирання матеріалів для твору на запропоновану вчителем тему та його систематизація.</p> <p>Укладання твору за планом (розповідь, роздум) на основі власного досвіду (за допомогою вчителя).</p> <p>Перевірка та редагування невеличких учнівських текстів.</p>	<p>* встановлює значення незнайомих слів на основі контексту і словника; * сприймає заголовок, розуміє його відповідність темі або основній думці тексту;</p> <p>* вміє писати слова під диктовку з орфографічним промовлянням; * вміє правильно списувати текст;</p> <p>* пише за планом докладний переказ художнього тексту розповідного характеру з максимальним збереженням авторських засобів; * самостійно укладає простий план тексту, розкриває в ньому тему і мікротеми, розуміє зв'язок мікротем у тексті;</p> <p>* пише навчальний вибірковий переказ художнього тексту розповідного характеру з описом тварини за самостійно укладеним планом, з дотриманням абзаців, розкриває тему і мікротеми;</p> <p>* пише навчальний стислий переказ художнього тексту з елементами роздуму; * самостійно відбирає матеріал з прочитаних і прослуханих текстів, систематизує його, укладає на його основі план висловлювання;</p> <p>* укладає текст розповідного характеру на основі власного досвіду з використанням засвоєних засобів зв'язку речень, передає зміст і використовує мовні засоби згідно з темою та основною думкою висловлювання; * укладає писемний навчальний текст-роздум з використанням зібраного матеріалу, враховує тему та основну думку, мету, адресата висловлювання;</p> <p>* перевіряє, редагує написані учнями тексти, знаходить і виправляє помилки та недоліки;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Написання адреси, листа.</p> <p>II. Мовна лінія (47 годин) Загальні відомості про мову</p> <p>Польська мова – державна мова Польщі. Мова як найважливіший засіб спілкування і пізнання довкілля. Місце польської мови серед інших слов'янських мов в Україні (1 год.).</p> <p>Повторення вивченого в початковій школі та розширення знань (4 год.):</p> <p>Фонетика. Орфоепія. Графіка (повторення і поглиблення знань)</p> <p>Звуки і букви. Введення поняття про фонетику, орфоепію, графіку. Звуки мови і мовлення. Голосні та приголосні, основні орфоепічні норми їх вимови. Неносові (а, о, е, u / ó, у, і) та носові голосні (ą, ę). Вимова носових голосних перед щілинними приголосними, губними, зімкненими, задньоязиковими k, g, губними p, b, перед l, ł. Дзвінки і глухі, сонорні приголосні. Тверді, м'які, пом'якшені приголосні. Вимова середньоязикових м'яких приголосних (ż, ś, ń, dź, ć). Позначення м'якості приголосних на письмі. Звукове значення букв. Алфавіт (повторення). Звукове значення букв, що позначаються за допомогою диграфів і діакритичних знаків (rz, sz, cz, ch, dz, dź, dż). Склад. Поділ слів на склади. Складове значення голосних звуків. Наголос (динамічний, постійний на другому складі від кінця слова). Випадки відхилення від місця постійного наголосу (на 3 і 4 складі від кінця слова). Уподібнення глухих і дзвінких приголосних у мовленні. Спрощення груп приголосних. Випадки відхилення від місця постійного наголосу (практично). Орфоепічні норми. Орфоепічний словник (поглиблення знань).</p>	<p>* пише адресу одержувача і відправника на конверті; * укладає особистий лист рідним, друзям із дотриманням норм мовлення і формул мовленнєвого етикету;</p> <p>* має загальне уявлення про національну мову польського народу; * розуміє значення мови в житті людини та суспільства; * оперує конкретними відомостями про мову як важливий засіб спілкування і пізнання навколишнього середовища;</p> <p>*знає про звуки мови і букви; * має поняття про фонетику, орфоепію, графіку; * виділяє звуки в словах, характеризує звук у межах вивченого матеріалу (голосні і приголосні); * вміє визначати голосні та приголосні звуки; * дотримується орфоепічних норм вимови неносових і носових голосних, дзвінких і глухих, сонорних приголосних, твердих і м'яких, у тому числі середньоязикових (ż, ś, ń, dź, ć) і пом'якшених приголосних (b', p', m', w', f'); * вимовляє звуки мовлення відповідно до орфоепічних норм польської мови, позначає їх на письмі, правильно переносить слова; * розташовує слова в алфавітному порядку, визначає склади, фіксований наголос у словах (на передостанньому складі, а в деяких словах і формах – на 3 і 4 складі від кінця слова); * розрізняє на слух тверді та м'які приголосні, правильно позначає їх на письмі; * позначає звуки мовлення за допомогою букв з діакритичними знаками, диграфів (rz, sz, cz, ch, dz, dź, dż); * поділяє слова на склади, виділяє наголошений склад; * вимовляє відповідно до орфоепічних норм уподібнені приголосні, спрощені групи приголосних;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Лексикологія і фразеологія (5 год.)</p> <p>Введення поняття про лексику і лексикологію. Початкові відомості про розвиток словникового складу польської мови. Слово як основна одиниця мови. Лексичне значення слова. Групи слів за значенням (синоніми, антоніми) (повторення і поглиблення поняття). Багатозначність слів (повторення). Способи перенесення значення слова. Вживання багатозначних слів у прямому і переносному значеннях (практично). Ознайомлення з тлумачним словником, прийомами тлумачення лексичного значення слова. Ознайомлення зі словниками синонімів, антонімів. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Поняття про <i>фразеологію</i> і <i>фразеологізм</i>, його семантику. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та афоризми, їх характерні ознаки (повторення і поглиблення знань). Ознайомлення з фразеологічним словником.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (5 год.)</p> <p>Поняття про будову слова, словотвір як розділ науки про мову, що вивчає структуру слів, способи їх творення. Словотвірні елементи (основа слова, корінь, закінчення) і частини слова (префікс, суфікс). Спільнокореневі слова та їх утворення (повторення і поглиблення знань). Похідні і непохідні слова. Морфема як мінімальна значуща частина слова. Виділення в словах морфем (корінь, префікс, суфікс, закінчення) з опорою на українську мову (практично). Спільнокореневі слова і форми слова.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * помічає і виправляє типові орфоепічні помилки у власному мовленні й мовленні інших учнів; * користується орфоепічним словником; * визначає лексичне значення слова, уточнює його за допомогою контексту; * розрізняє однозначні й багатозначні слова, визначає значення багатозначного слова та способи перенесення значення; * знаходить у словнику слова з переносним значенням, пояснює їх, розуміє різні значення; * виділяє у тексті синоніми, антоніми, загальноживані та стилістично забарвлені слова, добирає до слів синоніми, антоніми; * використовує синоніми (як стилістичний засіб, з метою зв'язку речень у тексті, для вираження відношень, уникнення повторів), антоніми (з метою створення контрасту); * має поняття про лексичну помилку; * вміє користуватися тлумачним, перекладним словниками та словниками синонімів, антонімів; * перекладає слова з української мови польською і навпаки за допомогою словника; * визначає фразеологізм, пояснює (в нескладних випадках) значення фразеологічних зворотів за допомогою контексту та словника; * сприймає характерні ознаки прислів'їв, приказок, крилатих висловів і афоризмів; * вміє користуватися фразеологічним словником, знаходити в ньому інформацію про лексичне значення фразеологізмів; * виділяє в слові корінь, префікс, суфікс, закінчення; * розрізняє форми одного й того самого слова і спільнокореневі слова; * використовує спільнокореневі слова й форми слів для зв'язку речень у тексті; * виділяє окремі морфемні, позначає їх умовними знаками; * підбирає спільнокореневі слова і слова з однаковими суфіксами, префіксами; * визначає похідні й непохідні слова, структуру похідного слова шляхом витлумачення;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Морфологія (12 год.)</p> <p>Лексичне і граматичне значення слова. Частини мови (самостійні та службові), їх загальна характеристика (повторення).</p> <p>Поглиблення знань про частини мови з опорою на українську мову</p> <p>Іменник, його загальне значення, граматична характеристика, синтаксична роль. Іменники власні і загальні, назви істот і неістот. Відмінювання іменників за відмінками і числами; відмінки та відмінкові питання. I (чоловіча) відміна іменників. Твердий і м'який різновиди. Відмінювання чоловічо-особових іменників у множині. II (середня) відміна іменників. Твердий і м'який різновиди. III (жіноча) відміна іменників, що закінчуються на голосний. Твердий і м'який різновиди. Особливості відмінювання іменників жіночого роду на нульову флексію. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прикметник, його загальне значення, граматична характеристика, синтаксична роль. Відмінювання прикметників (практично). Узгодження граматичних категорій (рід, число, відмінок, істота / неістота, чоловічо-особова категорія) з граматичними формами іменника. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * свідомо відбирає слова з різними морфемами і використовує їх у власному мовленні; * виокремлює лексичне і морфологічне значення у словах; * розпізнає самостійні та службові частини мови, визначає граматичні ознаки вивчених частин мови; * розрізняє самостійні та службові частини мови у власному мовленні; * знає загальне значення, морфологічні ознаки іменника, його роль у побудові висловлювань, виділяє власні та загальні іменники, назви істот і неістот, чоловічо-особові іменники; * знаходить іменники в реченні; * встановлює основне значення відмінків, ставить відмінкові питання; * відмінює іменники за I-III відмінками з урахуванням твердого і м'якого різновидів, чоловічо-особової категорії (в множині); * використовує відмінкові закінчення при укладанні речень, вживає іменники у власному мовленні; * знає загальне значення, морфологічні ознаки прикметника, його роль у побудові висловлювань; * розуміє залежність роду, числа, відмінка, категорії істота / неістота, чоловічо-особової категорії прикметника від граматичних форм іменника; * відмінює прикметники, узгоджує їх граматичні категорії, зокрема категорію істота / неістота в однині (<i>dobrego konia, dobry zegarek</i>), чоловічо-особову категорію в множині (<i>dobrzy ludzie, dobrych ludzi</i>) з граматичними формами іменника; * розуміє залежність роду, числа, відмінка, категорії істота / неістота, чоловічо-особової категорії прикметника від граматичних форм іменника; * знаходить у реченні прикметники, вживає їх у власному мовленні;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Займенник, його загальне значення, граматична характеристика, синтаксична роль. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієслово, його загальне значення, граматична характеристика, синтаксична роль. Особова та неозначена форма дієслова. Доконаний і недоконаний вид дієслова. Форми теперішнього, минулого, майбутнього часу дієслів. Дієвідмінювання дієслова <i>буć</i> у теперішньому, минулому і майбутньому часі. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Числівник, його загальне значення, морфологічна характеристика, синтаксична роль. Кількісні і порядкові числівники. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прислівник, його загальне значення, морфологічна характеристика, синтаксична роль. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Службові частини мови: загальне поняття про прийменник, сполучник. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня; з опорою на українську мову).</p> <p>Синтаксис (6 год.) Словосполучення, його значення в мові, відмінність від слова і речення (повторення і поглиблення знань). Головне і залежне слово у словосполученні. Речення як вид висловлювання з особовою формою дієслова в функції присудка, його граматична основа (підмет і присудок). Речення з одним головним членом (загальне ознайомлення). Види простих речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні (повторення). Окличні речення.</p>	<p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки займенника, його роль у побудові висловлювань; * знаходить у реченні займенники, вживає їх у власному мовленні;</p> <p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки дієслова, його роль у побудові висловлювань; * знаходить у реченні дієслова, вживає їх у власному мовленні; * розпізнає особову і неозначену форми дієслів, засоби творення доконаного і недоконаного виду дієслів; * має знання про форми теперішнього, минулого, майбутнього часу дієслів; * конструє речення з дієсловами I-III дієвідміни, в тому числі з дієсловом <i>буć</i> у теперішньому, минулому, майбутньому часі; * знаходить у реченні дієслова, вживає їх у власному мовленні;</p> <p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки числівника, його роль у побудові висловлювань; * укладає речення з кількісними і порядковими числівниками, вживає їх у власному мовленні;</p> <p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки прислівника, його роль у побудові висловлювань;</p> <p>* знаходить прийменники і сполучники в реченні, поєднує прийменники з іменниками, використовує прийменники та сполучники у власному мовленні;</p> <p>* знає відмінність словосполучення від слова і речення; * утворює словосполучення, розпізнає головне і залежне слово, правильно обирає форму залежного слова у словосполученні; * розрізняє в мовленнєвому потоці основні одиниці спілкування, зокрема речення з особовою формою дієслова ; * знає про граматичну основу речення, вміє її виділяти у реченні; * визначає речення з одним головним членом;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Просте непоширене речення. Просте поширене речення. Речення з однорідними членами (практично). Пряма і непряма мова. Діалог. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Стилістика (2 год.)</p> <p>Поняття про стилістику. Загальне ознайомлення з функціональними стилями. Використання звертань, вставних слів у розмовному і художньому стилях. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Орфографія (9 год.)</p> <p>Основні правила переносу слів. Орфографічна помилка, її умовне позначення (практично). Велика буква в іменниках (іменах, прізвищах, географічних назвах, іменуваннях за національністю). Правопис слів з буквами <i>ę, ą, em, en, om, on</i>. Правопис слів з буквами <i>u-ó, ź-rz, ch-h, j-i</i>. Правопис префіксів <i>z- (s-, ś-), wz-, weź- (ws-, wes-), roz, bez</i>. Правопис <i>nie</i> з іменниками і дієсловами (повторення). Правопис неозначеної форми дієслів. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Пунктуація (3 год.)</p> <p>Розділові знаки в кінці речення (повторення). Пунктуаційна помилка, її умовне позначення (практично). Розділові знаки в реченнях з однорідними членами. Розділові знаки при прямій мові, тире при діалозі. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.)</p>	<p>* розпізнає на слух тип речення за метою висловлювання і за емоційним забарвленням, розрізняє головні та другорядні члени речення;</p> <p>* виділяє прості непоширені і прості поширені речення;</p> <p>* розрізняє слова автора, пряму мову, речення з непрямою мовою;</p> <p>* складає висловлювання, для чого використовує речення з прямою і непрямою мовою, діалогом для докладного виразного передавання почутого й прочитаного;</p> <p>* визначає належність тесту до певного стилю;</p> <p>* складає висловлювання, використовуючи пряму і непряму мову для виразного передавання змісту тексту;</p> <p>* знає правила переносу слів, має поняття про орфографічну помилку, перевіряє написане;</p> <p>* правильно пише велику букву у власних назвах;</p> <p>* правильно пише слова з буквами <i>ę, ą, em, en, om, on, u-ó, ź-rz, ch-h, j-i</i>;</p> <p>* правильно пише і обґрунтовує написання префіксів <i>z- (s-, ś-), wz-, weź- (ws-, wes-), roz, bez</i>, частки <i>nie</i> з іменниками, дієсловами;</p> <p>* правильно пише закінчення неозначеної форми дієслів;</p> <p>* знаходить і виправляє орфографічні помилки;</p> <p>* ставить і обґрунтовує розділові знаки в кінці речення;</p> <p>* має уявлення про пунктуаційну помилку та її умовне позначення;</p> <p>* розставляє знаки при прямій мові, тире при діалозі;</p> <p>* обґрунтовує записані розділові знаки за допомогою вивчених правил;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Польські та світові традиції, звичаї, відображені у фольклорі. Народні казки, пісні, колядки, казки письменників, зокрема: М. Конопницької, Я. Корчака тощо. Шкільне життя. Моя школа. Класний колектив, вчителі, мій друг (подруга). Культура поведінки. Цінність науки і знань.</p> <p>Творчі й наукові інтереси учнів (оповідання про життя сучасних дітей М. Яворчакової, М. Крюгер, М. Орлоня, Я. Поразинської та ін.).</p> <p>Здоров'я і його збереження. Режим дня. Правила особистої гігієни.</p> <p>Моя родина, члени родини, їхні професії, улюблені заняття. Історія мого роду. Стосунки між батьками і дітьми. Родинні свята і традиції (дні народження, іменини). Домашні обов'язки. Дозвілля (поезія і проза для дітей Я. Бжехви, К. Іллаковичуни, Л. Керна, І. Кулімової, Ю. Тувіма, Д. Вавілов, М. Ратайчака, Е. Шельбург-Зарембіни, Я. Корчаковської та ін.).</p> <p>Рідний край, його історія. Моє місто, село. Моє помешкання.</p> <p>Міжособистісні стосунки. Праця людей у місті, селі.</p> <p>Контакти з природою, рослинним і тваринним світом. Охорона природи (художні тексти, зокрема польських класиків А. Міцкевича, Ю. Словацького, І. Красицького тощо).</p> <p>Польща та її столиця. Національна польська символіка (гімн, прапор, герб). Державні і народні польські свята. Народне польське мистецтво. Польський народ. Видатні поляки (оповідання про Івана Павла II, М. Коперника, Ф. Шопена, Я. Матейка та ін.).</p> <p>Польська література для дітей.</p> <p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Формування і розвиток організаційно-контрольних умінь: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат. Формування, розвиток та удосконалення (в залежності від етапів навчання) пізнавальних, творчих, естетичних, етичних умінь учнів. Формування та</p>	<p>* має певні знання про польську усну народну творчість; народні і літературні твори, які відображають специфіку польської культури, з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України;</p> <p>* знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури;</p> <p>* сприймає інформацію, читає і розуміє різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування;</p> <p>* бере участь в обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування та переживання;</p> <p>* знає про певні традиції, культуру, звичаї польського народу та поляків, які мешкають на території України;</p> <p>* має певне уявлення про розвиток польської літератури; про дитячу літературу, твори про шкільне життя польських дітей, про родинні свята і традиції поляків, порівнює їх із традиціями українців; твори про рідний край, про Польщу та її природу, рослинний і тваринний світ тощо;</p> <p>* має уявлення про Польщу, її столицю, пам'ятки Варшави; національну польську символіку; державні й народні свята;</p> <p>* знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі століття, так і на сьогодні;</p> <p>* вміє визначити мету власної пізнавальної діяльності;</p> <p>* планує свої дії для досягнення певної мети;</p> <p>* здійснює заплановане, оцінює одержаний результат;</p> <p>* уявляє словесно описувані предмети, явища, ситуацію, переносить засвоєні знання і вміння до нової ситуації;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>розвиток умінь самостійно знаходити необхідну інформацію для виконання поставлених завдань та обробляти її (за допомогою вчителя, батьків і самостійно).</p> <p>Формування та розвиток умінь працювати за комп'ютером для виконання навчальних завдань (за допомогою дорослих і самостійно).</p> <p>Розвиток навичок роботи в парах, групах; прийняття колективних рішень;</p> <p>виховання толерантного ставлення до чужої думки, розвиток умінь адекватно реагувати на зауваження, враховувати їх при виконанні завдань.</p> <p>Формування аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру.</p> <p>Формування навичок обов'язкового та творчого виконання завдань.</p> <p>Формування (засобами предмета) навичок толерантного ставлення до традицій і культур різних народів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * визначає і формулює проблеми, які виникають у процесі навчання, намагається їх вирішити; * помічає у мовних явищах, природі, в мистецьких творах, у вчинках людей добро, красу; * критично оцінює власні вчинки; * толерантно ставиться до чужої думки, до думки вчителів і батьків; * знає окремі твори літератури, знайомий з культурою, традиціями поляків, толерантно ставиться до культурних надбань інших народів; * розуміє необхідність дотримуватися режиму дня для збереження власного здоров'я, з повагою ставиться до здоров'я оточуючих його людей; * уміє працювати самостійно, в групах, парах, сприймає допомогу дорослих.

6 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання Сприймання і розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух і розуміння художнього тексту (обсяг – 400-500 слів; тривалість звучання – 4-5 хвилин) та інших стилів (обсяг – 300-400 слів; тривалість звучання – 3-4 хвилин). Розвиток навичок аудіювання:</p> <ul style="list-style-type: none">* з опорою на написаний адаптований, неадаптований текст – монолог і діалог (читання вчителем, використання аудіозапису, читання учнем);* без опори на написаний текст-монолог і діалог (читання вчителем, аудіозапис). Аудіювання текстів, різних за:<ul style="list-style-type: none">* жанрами (оповідання, статті, казки, байки, вірші, прислів'я та приказки, загадки, пісні, колядки, ігри);* стилями (художній, розмовний);* типами (опис, розповідь, роздум), – з дотриманням вимог щодо розуміння з першого прослуховування, виокремлення і запам'ятовування головної думки тексту, укладання первинного враження про зміст почутого, висловлювання власної думки про зміст прослуханого тексту і розпізнавання художнього, розмовного стилів мовлення та типу тексту. <p>Говоріння Усне діалогічне мовлення обсягом 6-7 реплік для двох учнів.</p> <p>Укладання діалогу (ввічливий запит інформації, прохання, поздоровлення, згода і незгода; діалогу-розпитування, типового в стандартних комунікативних ситуаціях (вираження радості, захвату, похвали тощо) за поданим початком і узагальненим змістом, за поданою ситуацією.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none">* сприймає на слух, розуміє фактичний зміст художнього тексту з одного прослуховування;* відповідає на питання за змістом тексту;* формулює тему, основну думку тексту, розуміє його зміст;* сприймає на слух, розуміє публіцистичний текст, формулює його тему, основну думку, сприймає мікротеми відповідно до теми;* сприймає головну думку аудіотексту;* має загальні уявлення про стилі мовлення, сприймає і відрізняє їх на слух;* сприймає і розуміє на слух розмовний, художній, стилі мовлення;* сприймає на слух і розрізняє різні типи мовлення (опис, роздум, розповідь); <ul style="list-style-type: none">* укладає усно, розігрує діалоги етикетного, інформаційного та експресивного характеру відповідно до запропонованих ситуацій;* дотримується теми висловлювання, правил спілкування, етикетних норм польської мови;* вживає формули мовленнєвого етикету (6-7 реплік для двох учнів);* слідує за логічністю, послідовністю, точністю, доцільністю мовлення, використовує різноманітні мовні засоби;* усно укладає діалог за поданим початком і узагальненим змістом;* розігрує діалогічний текст, доповнюючи його самостійно 2-3 репліками, використовує

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Усне монологічне мовлення різних типів, стилів і жанрів (повторення і поглиблення знань)</p> <p>Загальні відомості про процес спілкування і роль у ньому мовлення. Комуникативна ситуація та її складові – тема, адресат, місце, мета. Відомості про види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Монологічне і діалогічне мовлення, усне і писемне мовлення. Типи мовлення – опис, розповідь (оповідання). Введення поняття про інформаційний та експресивний монологи. Укладання монологічних висловлювань різних стилів і типів (з опорою на ключові слова, вирази, за малюнками). Розвиток умінь давати назву тексту, відповідати на питання, тлумачити лексичне значення слів і словосполучень за допомогою контексту, добору синонімів (антонімів). Укладання усних невеличких висловлювань-описів (опис одягу, інтер'єру, природи тощо), висловлювань-розповідей (оповідання про подію). Подальший розвиток умінь і навичок усно переказувати текст, вставляти слова та вирази; перекладати слова, тлумачити значення нових слів у тексті за допомогою словника, спираючись на коментарі до тексту, усно виправляти деформований текст; імітувати зразки, зачувати напам'ять невеличкі висловлювання та вірші.</p> <p>Текст, його основні ознаки. Поділ тексту на абзаци. Простий план готового тексту. Тема, мікротема, основна думка висловлювання. Культура спілкування. Основні вимоги до мовлення, правила спілкування. Мовленнєвий етикет (повторення і поглиблення знань).</p> <p>Види і зміст навчальної діяльності</p>	<p>невербальні засоби спілкування (погляд, міміку, жести); * бере участь у редагуванні тексту, відтворює пропущені ланки діалогу; * перекладає діалоги з дотриманням точності висловлювання; * правильно інтонує висловлювання, проявляє ввічливість, толерантність; * витлумачує окремі слова і ситуації, наявні в тексті; * оцінює почутий текст відповідно до норм польської мови;</p> <p>* розрізняє монолог, діалог, усне і писемне мовлення, типи мовлення (опис, розповідь); * знає основні вимоги до мовлення і дотримується правил спілкування, формул мовленнєвого етикету; * розрізняє поняття спілкування та мовлення, розуміє значення мовлення в комунікації; * сприймає частини комунікативної ситуації (тему, адресата, місце, мету); * має поняття про інформаційний і експресивний монологи, вміє укладати їх з опорою на малюнки, ключові слова, вирази; * вміє добирати заголовки, спираючись на головну думку тексту; * тлумачить лексичне значення слова з огляду на контекст, за допомогою синонімів (антонімів); * усно укладає монолог-розповідь, монолог-опис на певну тему за вибором учителя; * читає напам'ять висловлювання відомих людей, невеличкі вірші за темою (за вибором учителя або учня);</p> <p>* знає основні ознаки тексту, ділить текст на абзаци; * усно укладає простий план готового тексту, визначає тему, мікротему, основну думку висловлювання, відтворює зміст тексту за відповідями на питання; * помічає характерні стильові ознаки прослуханого тексту, висловлює власну думку про зміст тексту;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Усний переказ тексту з заміною слів, вставленням слів і словосполучень у речення. Усний переклад слів, словосполучень, нескладних текстів.</p> <p>Усне тлумачення слів, словосполучень за допомогою перекладного словника і коментарів до тексту.</p> <p>Усне переказування (докладне, стисле, вибіркоче) від 3 до 4 хвилин.</p> <p>Докладне переказування невеликого художнього тексту розповідного характеру і науково-популярного тексту.</p> <p>Усне вибіркоче переказування та укладання висловлювань на лінгвістичну тему, роздум на основі переказаних фрагментів наукового тексту.</p> <p>Усне повідомлення інформаційного характеру про події з життя класу, школи, міста.</p> <p>Читання Розвиток техніки читання вголос і мовчки, розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * укладає усне монологічне висловлювання різних стилів і типів у межах вивченого матеріалу, в тому числі за опорними словами, словосполученнями, малюнками; * надає заголовок і переказує текст; * витлумачує значення незнайомих слів за допомогою тлумачного словника, коментарів до тексту, з опорою на контекст, синоніми, антоніми; * укладає в логічній послідовності опис одягу, знарядь праці, а також оповідання про події, в тому числі за укладеним планом; * заучує напам'ять невеликі за обсягом тексти в формі монологу або діалогу, вірші, байки; * перекладає слова, словосполучення і нескладні тексти з української мови на польську; * відтворює речення і цілісність тексту, добирає потрібні за змістом слова; * імітує зразок, трансформує текст, бере участь у грі; * відповідає на завдання з логічним навантаженням (ребуси, шаради, кросворди тощо), в тому числі за допомогою батьків; * усно переказує художній текст-розповідь і науково-популярний текст; розкриває тему, основну думку, висловлює власне ставлення до змісту, зберігає основні характеристики авторського мовлення; * виявляє помилки у власному та чужому мовленні, виправляє їх, обґрунтовує свою думку; * підпорядковує висловлювання темі і основній думці (з урахуванням мети та адресата); * усно вибіркоче переказує і укладає висловлювання на лінгвістичну тему, роздум на основі переказаних фрагментів наукового тексту; * підбирає аргументи відповідно до теми та основної думки, формулює в тезах або висновках основну думку; * усно укладає повідомлення інформаційного характеру про події з життя класу, школи, міста; * оцінює свою відповідь і мовлення інших учнів за поданим планом; * дотримується точності мовлення, виразності, правильно інтонує;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Читання вголос з розумінням художніх текстів із достатньою швидкістю (100 слів за хвилину).</p> <p>Закріплення навичок плавного читання, з правильно оформленою дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм. Формування навичок читання, відповідних до змісту, стилю тексту та авторського задуму, в необхідному темпі, тембрі та гучності читання.</p> <p>Виразне читання вголос зі зрозумінням основного змісту текстів публіцистичного стилю про вчинки людей з урахуванням лексичних засобів зв'язку речень у тексті, з дотриманням основних орфоепічних правил і змістових пауз у кінці й середині речення.</p> <p>Читання мовчки та розуміння текстів різних типів, стилів і жанрів мовлення, адаптованих і неадаптованих, що співвідносяться з особистісною, публічною, освітньою сферами спілкування, в тому числі з елементами опису приміщення або природи.</p> <p>Жанри для читання: казки, оповідання, стаття, інтерв'ю, вірші, байки, загадки, прислів'я та приказки, афоризми, скороговки, пісні, колядки. Стили мовлення: художній.</p> <p>Письмо Формування навичок грамотного письма: виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Списування, письмо під диктовку слів, текстів з орфографічним промовлянням, переклад слів і невеличких висловлювань. Письмо по пам'яті невеличких віршованих творів. Контрольне списування (65-75 слів; кінець 1-го півріччя). Зорово-слуховий диктант як форма контролю наприкінці року (60-70 слів).</p> <p>Подальше формування навичок і умінь укладання писемних невеличких текстів різних типів (монолог, діалог), стилів і жанрів: Списування за зразком і написання невеличких діалогів за темою спілкування (за вибором учня або вчителя). Докладний переказ навчального характеру художнього тексту-розповіді, що містить ситуацію спілкування (на основі опорних слів, за укладеним планом).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * читає вголос і розуміє фактичний зміст художнього та публіцистичного тексту з одного прослуховування; * інтонаційно виділяє логічно завершені частини; * відповідає на питання, що стосуються змісту прочитаного; * виразно читає текст із дотриманням орфоепічних та інтонаційних норм вимови (швидкість 100 слів за хвилину), смислових пауз у кінці та в середині речення, сприймає і розуміє тему, мікротеми, основну думку, дає власну оцінку прочитаному тексту; * формулює питання до логічно завершених частин тексту, виділяє абзаци; * сприймає і розуміє прочитаний текст, що співвідноситься з особистісною, публічною, освітньою сферами спілкування, а також з елементами опису приміщення, предметів або явищ природи, встановлює значення незнайомих слів на основі контексту і словника; * має початкові навички перегляду незнайомого тексту; <ul style="list-style-type: none"> * застосовує на письмі вивчені орфографічні та пунктуаційні правила; * списує текст, перевіряє написане; <ul style="list-style-type: none"> * пише навчальний докладний переказ художнього тексту розповідного характеру, який містить ситуацію спілкування (на основі опорних слів, за укладеним планом), з максимальним збереженням авторських засобів; * пише навчальний вибіркового переказ художнього тексту розповідного характеру з

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Вибірковий (навчальний) переказ художнього тексту розповідного характеру з елементами опису приміщення або природи. Стислий (навчальний) переказ науково-популярного тексту розповідного характеру. Замітка-роздум у газету про вчинки людей. Збирання матеріалів для замітки-роздуму та його систематизація. Написання оголошення.</p> <p>Контрольний писемний переказ як форма контролю наприкінці навчального року (обсяг тексту – 80-100 слів).</p> <p>II. Мовна лінія (47 год.) Загальні відомості про мову Різноманіття мов світу. Польська мова серед слов'янських і інших мов світу. Відомості про багатство польської мови (1 год.).</p> <p>Повторення вивченого в 5 класі та розширення знань (4 год.) Фонетика. Орфоепія. Графіка Носові (а, є) і неносові голосні звуки. Приголосні звуки: тверді, м'які, дзвінкі, глухі. Основні орфоепічні норми вимови голосних і приголосних звуків (повторення і закріплення знань). Органи мовлення, їх участь у творенні звуків. Вимова дзвінких приголосних у кінці слів. Вимова звуків, що позначаються на письмі за допомогою диграфів (повторення). Звуковий зміст букв <i>ł, l</i>. Склад. Наголос (повторення). Випадки відхилення від місця постійного наголосу (закріплення і розширення знань). Робота з орфоепічним словником.</p> <p>Лексикологія і фразеологія (5 год.)</p>	<p>елементами опису приміщення або природи, з дотриманням абзаців, розкриває тему і мікротеми;</p> <ul style="list-style-type: none"> * пише навчальний стислий переказ науково-популярного тексту розповідного характеру; * обирає для замітки цікаву, актуальну тему; * збирає матеріал, для чого проводить спостереження над вчинками людей, робить виписки, систематизує зібрану інформацію; * відновлює, поширює, скорочує речення, переставляє частини речення, дає писемні відповіді на питання; * вміє укласти план до тексту за допомогою вчителя та самостійно; * пише контрольний переказ за наданим вчителем планом (обсяг переказу – 0,25 сторінки); * перекладає слова, словосполучення, речення, нескладний текст у писемній формі; * визначає структуру оголошення, укладає та пише оголошення на задану тему; <p>* знає про різноманіття мов світу, визначає місце польської мови серед слов'янських і інших мов світу;</p> <p>* оперує конкретними відомостями про мову як найважливіший засіб спілкування й пізнання навколишнього середовища, знаннями про багатство польської мови (слова в переносному значенні, синоніми, антоніми, омоніми, фразеологізми тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> * розрізняє носові й неносові голосні звуки, приголосні тверді, м'які, дзвінкі, глухі; * дотримується основних орфоепічних норм вимови голосних і приголосних звуків; * знає назви найважливіших органів мовлення, розуміє їхню функцію у продукуванні звуків; * правильно вимовляє дзвінкі приголосні в кінці слів, звуки, що позначаються на письмі за допомогою диграфів і букв <i>ł, l</i>; * виділяє наголошений склад, правильно наголошує і переносить слова (в тому числі із наголосом на 3 або 4 складі від кінця слова); * уміє користуватися орфоепічним словником;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Використання синонімів, антонімів у текстах різних типів і стилів (повторення вивченого). Омоніми. Ознайомлення зі словником омонімів. Групи слів за походженням: власне польські й запозичені слова. Введення понять: застарілі слова та неологізми. Формування вмій виділяти їх у тексті.</p> <p>Робота з тлумачним словником польської мови. Ознайомлення зі словником іншомовних слів польської мови.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p><i>Фразеологія.</i> Джерела польської фразеології. Прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми як засоби збагачення мови (практично). Робота з фразеологічним словником, його призначення. Значення фразеологізмів та їх використання в усному і писемному мовленні.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (5 год.)</p> <p>Словотвір як розділ науки про мову, який вивчає структуру слів, способи їх творення. Змінювання й творення слів. Розвиток умінь і навичок знаходити мінімальні значимі частини слова (морфеми) (корінь, префікс, суфікс, закінчення), твірну основу. Введення поняття про словотвірну будову слова.</p> <p>Морфологія (12 год.)</p> <p>Поглиблення знань про частини мови. Загальна характеристика частин мови.</p> <p>Іменник як частина мови (повторення і розширення знань): Лексико-граматичні розряди іменника – назви істот / неістот, власні й загальні назви, чоловічо-особові і неособові назви. Число іменників. Формування понять про:</p>	<ul style="list-style-type: none"> * визначає лексичне значення слова, уточнює його за допомогою контексту; * виділяє в тексті синоніми, антоніми, омоніми, іншомовні слова, застарілі слова та неологізми; точно і доречно використовує їх у власному мовленні; * перекладає слова з рідної мови польською і навпаки; * вміє користуватися різними типами словників (тлумачним, перекладним, словниками синонімів, антонімів, омонімів, іншомовних слів); * визначає фразеологізм, його ознаки, використовує фразеологізми у мовленні відповідно до значення й стилістичної забарвленості, в окремих випадках встановлює походження фразеологізму; * пояснює значення деяких фразеологічних зворотів; * знає характерні ознаки прислів'їв, приказок, крилатих висловів, афоризмів; * зіставляє окремі прислів'я, приказки у польській і українській мовах; * знає призначення фразеологічного словника, знаходить у ньому інформацію про значення фразеологізмів; * виділяє в слові твірну основу і закінчення, розрізняє форми одного й того самого слова та спільнокореневі слова; * свідомо добирає слова з різними морфемами і використовує їх у мовленні; * має поняття про словотвірну будову слова; * розпізнає слова з чергуванням голосних і приголосних у коренях слів; * зіставляє вимову й написання слів; * знає та розпізнає загальні граматичні ознаки самостійних і службових частин мови, використовує різні частини мови у власному мовленні; * виокремлює основні лексико-граматичні розряди іменника (назви істот / неістот, власні і загальні назви, чоловічо-особові і неособові назви);

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини; іменники, число яких не збігається з числом їхніх українських відповідників (<i>dzieje, skrzypce – історія, скрипка</i>).</p> <p>Повторення і поглиблення знань: відмінки іменників, їхнє значення. Варіантні закінчення при відмінюванні іменників чоловічого, середнього і жіночого родів. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Розширення знань про прикметник як частину мови. Групи прикметника за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників і узгодження граматичних категорій (рід, число, відмінок, Істота / неістота, чоловічо-особова категорія) з граматичними формами іменника (практично). Синтаксична роль прикметників. Використання прикметників для виразності описів предметів, явищ, подій (література, живопис, архітектура, наука тощо). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Поглиблення знань про займенник як частину мови. Особливості відмінювання особових займенників (<i>ja, ty, my, wy, on, ona, ono, oni, one</i>) в однині і множині. Відмінювання зворотного займенника <i>się</i>. Синтаксична роль займенників. Текстотвірна функція займенників. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієслово як частина мови. Особові форми дієслова і неозначена форма (інфінітив). Доконаний і недоконаний вид дієслова (повторення і поглиблення знань). Дієвідмінювання у теперішньому, минулому, майбутньому часі (практично). Простий і складений майбутній час дієслів. Чоловічо-особова категорія в дієслівних формах множини минулого й майбутнього часів. Синтаксична роль дієслів. Використання дієслів у художніх, наукових текстах. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Числівник як частина мови.</p>	<p>* розпізнає деякі іменники, число яких не збігається з числом їх українських відповідників; * правильно вимовляє, пише відмінкові закінчення іменників чоловічого, середнього і жіночого роду;</p> <p>* знаходить прикметник у тексті, знає його загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксичну роль; * визначає групи прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні); * відмінює прикметники, правильно їх вимовляє і пише; * укладає речення з прикметниками, вживає їх у власному мовленні в залежності від комунікативної ситуації;</p> <p>* розпізнає займенник, знає його загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксичну роль; * відмінює особові займенники та зворотній займенник <i>się</i>; * укладає речення з займенниками, вживає їх у власному мовленні;</p> <p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієслова; * відмінює дієслова в теперішньому, минулому, майбутньому часі; * утворює форми простого і складеного майбутнього часу дієслів; * відображає чоловічо-особову категорію у формах множини дієслів минулого і майбутнього часів; * уміє повідомляти про події в минулому, теперішньому і майбутньому часі;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Розряди числівників: кількісні, порядкові, збірні. Синтаксична роль числівників. Використання числівників у художніх, наукових текстах. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прислівник як частина мови. Розряди прислівників (якісні та обставинні) (практично). Синтаксична роль прислівників. Використання прислівників у художніх, наукових, текстах. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Службові частини мови Прийменник як службова частина мови, засіб зв'язку в словосполученні. Сполучник як службова частина мови та його функція. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Синтаксис (6 год.)</p> <p>Повторення і розширення поняття про словосполучення</p> <p>Словосполучення лексичні і фразеологічні (практично).</p> <p>Повторення і розширення поняття про просте речення. Види висловлювань (речення, еквівалент речення). Види простих речень за метою висловлювання. Речення як одиниця мовної комунікації та його головні частини (підмет і присудок) . Група підмета і група присудка. Головні і другорядні члени речення (додаток, означення, обставина). Узагальнюючі слова при однорідних членах речення без сполучників і зі сполучниками <i>i, ale, lecz</i>. Виділення в тексті однорідних членів речення, узагальнюючих слів при них. Звертання. Пряма і непряма мова, діалог (практично). Виділення звертань, прямої мови, діалогу в тексті. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p>	<p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль числівників; * укладає речення з кількісними, порядковими, збірними числівниками, вживає їх у власному мовленні;</p> <p>* знаходить прислівники в реченні, визначає їх морфологічне значення, розряди, синтаксичну роль;</p> <p>* знаходить прийменники в реченні, дотримується норм правильної вимови прийменників; * виокремлює і розрізняє сполучники в реченні, усвідомлює їх функцію;</p> <p>* визначає лексичні і фразеологічні словосполучення, види словосполучень за приналежністю головного слова до певної частини мови;</p> <p>* укладає різні за синтаксичною структурою висловлювання (речення, еквівалент речення), знає відмінність словосполучення від слова і речення; * правильно інтонує прості речення різних видів; * змінює порядок слів у реченні для виділення основної думки, вживає поширені й непоширені речення з застосуванням головних і другорядних членів речення; * розрізняє однорідні члени речення, узагальнюючі слова при них; * правильно інтонує речення зі звертанням, однорідними членами без сполучників, зі сполучниками <i>i, ale, lecz</i>, з узагальнюючим словом при однорідних членах речення; * будує діалог, речення з прямою і непрямою мовою з використанням дієслів-синонімів, що передують прямій мові для докладного виразного передавання почутого і прочитаного;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Стилістика (2 год.)</p> <p>Стилістика як розділ науки про мову, що вивчає функціональні стилі і мовні засоби їхнього вираження.</p> <p>Стилi мовлення (розмовний, науковий, художній, публіцистичний, офіційно-діловий) (повторення). Публіцистичний стиль, його особливості. Публіцистичні жанри (інформаційне повідомлення, замітка в газету про вчинки людей тощо).</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Орфографія (9 год.)</p> <p>Повторення вивченого матеріалу:</p> <p>Головні правила переносу слів із рядка в рядок . Велика буква у власних назвах.</p> <p>Правопис частки <i>nie</i> з іменниками, дієсловами.</p> <p>Правопис частки <i>nie</i> з прикметниками і прислівниками.</p> <p>Правопис слів з буквами <i>u-ó, ź-rz, ch-h, j-i</i>.</p> <p>Поглиблення знань учнів:</p> <p>Правопис неозначеної форми дієслів (-ść, -źć).</p> <p>Правопис закінчень дієслів минулого часу.</p> <p>Правопис кількісних і порядкових числівників.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Пунктуація (3 год.)</p> <p>Повторення вивченого матеріалу:</p> <p>Розділові знаки в простому реченні.</p> <p>Розділові знаки при узагальнюючих словах у реченнях з однорідними членами, в реченнях зі звертанням.</p> <p>Розділові знаки при прямій мові і діалозі.</p> <p>Поглиблення знань учнів:</p> <p>розділові знаки при записуванні дат. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.)</p> <p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Слово як духовна святиня. Коліскові та обрядові пісні. Польські і слов'янські легенди, легенди інших народів. Грецька і слов'янська міфологія, фрагменти з Біблії. Байки польських письменників (І. Красицький, А. Міцкевич, Я. Бжехва).</p>	<p>* має загальні уявлення про стилі мовлення і сферу їхнього використання;</p> <p>* визначає належність тексту до певного функціонального стилю;</p> <p>* сприймає фактичний зміст публіцистичного тексту, знаходить мовні засоби, характерні для нього, обґрунтовує доцільність їх вживання;</p> <p>* укладає текст у жанрі замітки в газету з урахуванням композиційних і мовностилістичних особливостей;</p> <p>* правильно переносить слова, самостійно перевіряє написане;</p> <p>* правильно пише велику букву у власних назвах, частку <i>nie</i> з іменниками, дієсловами, прикметниками і прислівниками;</p> <p>* правильно пише і обґрунтовує написання слів з буквами <i>u-ó, ź-rz, ch-h, j-i</i>, неозначеної форми дієслів, закінчення дієслів минулого часу;</p> <p>* правильно пише кількісні і порядкові числівники;</p> <p>* правильно ставить і обґрунтовує розділові знаки в простому реченні, у реченнях з однорідними членами при узагальнюючих словах і в реченнях зі звертанням;</p> <p>* ставить і обґрунтовує розділові знаки при прямій мові, діалозі, при записуванні дат;</p> <p>* знаходить і виправляє пунктуаційні помилки на вивчені правила;</p> <p>* має певні знання про польську усну народну творчість; народні і літературні твори, які відображають специфіку польської культури, з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Шкільне життя. Мій клас. Розклад занять. Улюблений предмет, підготовка до уроків. У шкільній бібліотеці. Ставлення до книги. Світ моїх захоплень (класична і сучасна поезія: Я. Кохановський, А. Міцкевич, В. Хотомська, Т. Кубяк, Ю. Тувім, Д. Вавілов; проза, фрагменти класичних і сучасних творів: Б. Прус, М. Домбровська, З. Налковська, Я. Парандовський, С. Шмаглевська, М. Мусерович та ін.).</p> <p>Моя родина, мій рід. Сімейні традиції. Етика спілкування. Їжа та національні традиції в їжі. Листування з друзями. Праця і знаряддя праці. Професія. Ставлення до праці. Дозвілля.</p> <p>Рідний край. Рослинний і тваринний світ. Єдність людини і природи. Планета Земля. Космос і людина. Подорожі. Заняття туризмом і спортом.</p> <p>Польща. Побут поляків. Збереження традицій. Правила поведінки. Національний костюм, його символіка. Національне мистецтво (декоративно-прикладне, плетіння, мереживо тощо). Польська література для дітей. Польські письменники – лауреати Нобелівської премії та їх внесок у світову літературу (Г. Сенкевич, В. Реймонт, Ч. Мілош, В. Шимборська). Видатні поляки (М. Скłodовська-Кюрі, Т. Костюшко, С. Монюшко та ін.). Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів, письменників, художників, скульпторів, видатних учених рідного краю польського походження (за вибором учнів або вчителя).</p> <p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Формування і розвиток організаційно-контрольних умінь: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат. Формування, розвиток та удосконалення (в залежності від етапів навчання) пізнавальних, творчих, естетичних, етичних умінь учнів. Розвиток умінь самостійно знаходити необхідну інформацію для виконання поставлених завдань та обробляти її самостійно або за допомогою вчителя (батьків).</p>	<p>* знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури;</p> <p>* сприймає та оцінює почуті, прочитані відомості, відбирає з них інформацію, необхідну для досягнення комунікації;</p> <p>* сприймає інформацію, читає і розуміє різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування;</p> <p>* бере участь в обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування й переживання;</p> <p>* знає про видатних особистостей у галузі культури, науки, про певні традиції, культуру, звичаї польського народу і поляків, які мешкають на території України (правила поведінки, національні страви, символіку національного костюму, національне мистецтво);</p> <p>* має певне уявлення про розвиток польської літератури; про дитячу літературу, твори про шкільне життя польських дітей, про рідний край, Польщу та її природу, рослинний і тваринний світ, про поляків – лауреатів Нобелівської премії, про родинні свята і традиції поляків та порівнює їх із традиціями українців;</p> <p>* знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі часи, так і сьогодні;</p> <p>* розуміє значення культури польської мови для спілкування;</p> <p>* сприймає важливість сімейних традицій і своє місце як їх наступника;</p> <p>* розуміє значення праці у житті людини; орієнтується у різноманітті професій;</p> <p>* знає імена вчених, видатних людей мистецтва і літератури рідного краю та відтворює в усному мовленні зміст їх творів і наукових робіт (стисло): 1-2 ім'я за вибором учня або вчителя;</p> <p>*вміє визначити мету власної пізнавальної діяльності;</p> <p>* планує свої дії для досягнення певної мети;</p> <p>* здійснює заплановане, оцінює одержаний результат;</p> <p>* аналізує мовні та позамовні поняття, явища, закономірності, порівнює їх і узагальнює;</p> <p>* виділяє основне з другорядного та моделює мовні і позамовні поняття, явища, закономірності;</p> <p>* уявляє словесно описувані предмети, явища, ситуацію, переносить засвоєні знання і вміння до нової ситуації;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Подальше формування вмінь працювати за комп'ютером для виконання навчальних завдань з предмета.</p> <p>Розвиток навичок роботи в групах, парах, у команді; прийняття колективних рішень; виховання толерантного ставлення до чужої думки, навичок адекватного реагування на зауваження, намагання враховувати їх при відпрацюванні завдань.</p> <p>Формування початкових аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру.</p> <p>Формування навичок обов'язкового виконання поставлених завдань і творчої ініціативи у їх виконанні.</p> <p>Формування та розвиток (за допомогою реалізації міжпредметних зв'язків і соціокультурних аспектів) початкових навичок адекватного сприйняття культури поляків та інших народів; поваги до культурних надбань українського, польського народів, інших етносів, які мешкають на території України, й представників інших країн світу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * визначає і формулює проблеми, що виникають у процесі навчання, пробує їх вирішити, зокрема знає про перешкоди в спілкуванні і вміє відповідно реагувати на них; * використовує тактику перепитування, уточнення, прохає про допомогу; * знає, що неправдива інформація може ввести в оману, викликати непорозуміння; * усвідомлює, що до думки співрозмовника треба ставитися толерантно для уникнення конфліктних ситуацій; * розуміє структуру предмета вивчення та добирає аргументи для доведення власної думки; * помічає в мовних явищах, природі, мистецьких творах, у вчинках людей добро, красу; * критично оцінює власні вчинки; * толерантно ставиться до чужої думки, до думки вчителів та батьків; * знайомиться з творами літератури, культурою, традиціями поляків та толерантно ставиться до культурних надбань інших народів; * вміє працювати самостійно, в групах, парах, команді; сприймає допомогу дорослих.

7 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу
на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання Розвиток навичок сприймання і розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух і розуміння художнього тексту (обсяг – 500-600 слів; тривалість звучання – 5-6 хвилин) та інших стилів (обсяг – 400-500 слів; тривалість звучання – 4-5 хвилин). Розвиток навичок аудіювання.</p> <p>Форми аудіювання:</p> <ul style="list-style-type: none">* з опорою на написаний адаптований, неадаптований текст-монолог і діалог (читання вчителем, використання аудіозапису, читання учнем);* без опори на написаний текст-монолог і діалог (читання вчителем, учнем, аудіозапис, радіопередача, відеофільм для дітей, використання комп'ютерних засобів інформації). <p>Аудіювання текстів, різних за:</p> <ul style="list-style-type: none">* жанрами (оповідання, статті, казки, легенди, байки, вірші, прислів'я та приказки, загадки, афоризми, пісні, колядки, ігри, опис картини, інструкція, інтерв'ю);* стилями (художній, публіцистичний, розмовний, науковий);* типами (опис, розповідь, міркування), – з формуванням первинного враження про зміст почутого, встановленням причинно-наслідкових зв'язків, визначенням авторської позиції, стильової і художньої своєрідності тексту. <p>Говоріння Усне діалогічне мовлення обсягом 7-8 реплік для двох учнів.</p> <p>Розвиток умінь і навичок укладання діалогів різного комунікативно-функціонального типу: етикетного діалогу (категорична згода / незгода, впевненість / невпевненість), інформаційного діалогу (розпитування), спонукального діалогу (порада, рекомендація).</p> <p>Укладання і розігрування діалогів за заданими параметрами ситуації з продовженням перерваних діалогів, із застосуванням</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none">* сприймає на слух і розуміє текст-монолог, діалог розмовного, художнього, публіцистичного, наукового стилів;* формує певні уявлення про зміст прочитаного;* оцінює зміст прочитаного;* сприймає і розуміє причинно-наслідкові зв'язки;* сприймає на слух, розуміє тексти, різні за жанрами, стилями, типами;* розуміє авторську позицію, стильову і художню своєрідність тексту; <ul style="list-style-type: none">* складає усно, розігрує діалоги різних комунікативно-функціональних типів;* продовжує перерваний діалог, використовує стандартні засоби вираження, в тому числі усталені етикетні формули;* перекладає та інсценізує текст;* добирає доречні мовні засоби з урахуванням ситуації спілкування і конкретного адресата;* доповнює репліки, відсутні у поданому діалозі;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>стандартних засобів вираження, в тому числі з використанням усталених етикетних формул. Інсценування тексту, доповнення відсутніх у діалозі реплік, укладання діалогів за заданими параметрами.</p> <p>Розвиток умінь і навичок усного монологічного мовлення</p> <p>Укладання текстів, різних за комунікативно-функціональними типами мовлення: інформаційного, спонукального, експресивного, розважального.</p> <p>Типи мовлення – опис, розповідь (оповідання і повідомлення).</p> <p>Розвиток навичок усного переказування текстів з оцінкою його змісту та художньої своєрідності. Заміна, додавання слів і словосполучень у реченнях (повторення).</p> <p>Види і зміст навчальної діяльності</p> <p>Усне відтворення речень і тексту, імітація зразка, заучування напам'ять (повторення та закріплення вмінь).</p> <p>Усна трансформація речень.</p> <p>Усний опис місцевості, природи, а також розповідь про подію (у формі повідомлення / оповідання – за вибором учня або вчителя).</p> <p>Введення поняття вузької і широкої теми. Робота з тлумачним словником для встановлення лексичного значення слів. Усний переклад слів (з української на польську та навпаки), речень, невеличких текстів. Заучування напам'ять крилатих виразів, афоризмів тощо.</p> <p>Усне виконання завдань з логічним навантаженням (подальший розвиток навичок).</p> <p>Усний твір (навчальний і контрольний) за простим планом.</p> <p>Читання</p> <p>Розвиток техніки читання вголос і мовчки, розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Розвиток та удосконалення навички читання з розумінням вголос (100 слів за хвилину) художніх текстів.</p> <p>Формування навичок оглядового читання.</p> <p>Розвиток та удосконалення навички читання мовчки з розумінням незнайомого тексту.</p> <p>Розвиток умінь і навичок виразного читання</p>	<p>* правильно інтонує висловлювання і доречно використовує невербальні засоби комунікації;</p> <p>* укладає монологічні висловлювання в межах вивчених стилів;</p> <p>* надає заголовок тексту, переказує його, визначає тему (широку, вузьку), основну думку;</p> <p>* складає питання до тексту і відповідає на них, витлумачує значення незнайомих слів з опорою на контекст, за допомогою тлумачного словника, коментарів до тексту шляхом добору синонімів або антонімів;</p> <p>* усно переказує текст з оцінкою його змісту і художньої своєрідності;</p> <p>* укладає усне монологічне висловлювання з трансформацією речень;</p> <p>* усно описує місцевість, природу, розповідає про подію;</p> <p>* виконує завдання (самостійно або за допомогою батьків, вдома) з логічним навантаженням (ребуси, шаради, загадки, вправи-кресворди тощо);</p> <p>* виразно читає вголос і мовчки з розумінням адаптовані та неадаптовані тексти-монологи й діалоги;</p> <p>* читає мовчки з розумінням незнайомий текст (швидкість 80 слів за хвилину);</p> <p>* виразно читає (з дотриманням основних орфоепічних правил і смислових пауз)</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>вголос. Формування умінь передбачати розвиток подій за допомогою здогадки, спираючись на розуміння заголовку до тексту. Читання мовчки і вголос зі зрозумінням текстів різних типів, стилів, жанрів мовлення з урахуванням лексичних і морфологічних засобів зв'язку речень у тексті.</p> <p>Жанри для читання: казки, оповідання, повість, новела, стаття, інтерв'ю, інструкція, вірші, байки, легенди, загадки, прислів'я та приказки, афоризми, скоромовки, пісні, колядки.</p> <p>Стилі мовлення: художній, публіцистичний, науковий.</p> <p>Письмо Розвиток навичок грамотного письма:</p> <p>виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Творче списування, письмо під диктовку слів, текстів з орфографічним промовлянням, навчальні зорово-слухові диктанти; переклад слів і невеличких висловлювань; письмо по пам'яті. Виконання вправ на поєднання простих речень у складні; на заміну, вставлення слів і слівосполучень; відповіді на питання.</p> <p>Контрольне списування (70-80 слів; кінець 1-го півріччя). Зорово-слуховий диктант як форма контролю наприкінці року (65-75 слів).</p> <p>Розвиток умінь і навичок укладання писемних невеличких текстів (монолог, діалог) різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Написання навчального докладного переказу художнього тексту з елементами опису зовнішності людини.</p> <p>Формування умінь писати докладний переказ художнього тексту з творчим завданням (роздум на задану тему).</p> <p>Стислий переказ розповідного характеру з елементами опису праці в художньому стилі.</p> <p>Написання контрольного докладного переказу художнього тексту за укладеним планом, опорними словами і словосполученнями (на тему за вибором учителя).</p> <p>Формування умінь і навичок укладання на письмі невеличкого твору-опису з попереднім обговоренням змісту (опис зовнішності людини в художньому стилі або за картиною, опис процесу праці за власними спостереженнями).</p> <p>Написання навчального твору-оповідання за поданим сюжетом.</p>	<p>художні, публіцистичні, адаптовані науково-популярні тексти, розуміє авторську позицію;</p> <ul style="list-style-type: none"> * проглядає матеріал і розуміє основний зміст незнайомого тексту; * передбачає подальший розвиток подій за допомогою заголовка та здогадки; <ul style="list-style-type: none"> * застосовує на письмі вивчені орфографічні та пунктуаційні правила, в тому числі творчо переписує текст, перевіряє написане; * поширює, згортає, трансформує речення, перекладає словосполучення, текст; * пише відповіді на питання, а також зорово-слуховий диктант; <ul style="list-style-type: none"> * за укладеним планом, опорними словами, словосполученнями пише докладний і стислий переказ; * пише переказ із додатковим творчим завданням, твір-опис з попереднім обговоренням змісту, твір-оповідання за поданим сюжетом; * збирає і систематизує матеріал для твору; * пише листа приятелю (рідним) з елементами розповіді, а також анотацію і розписку;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Формування умінь і навичок укладання листа приятелю (рідним) з елементами розповіді; написання анотації та розписки.</p> <p>II. Мовна лінія (47 год.) Загальні відомості про мову</p> <p>Мова і мовлення. Культура польського мовлення (1 год.).</p> <p>Повторення вивченого в 6 класі та розширення знань (4 год.).</p> <p>Фонетика. Орфоепія. Графіка.</p> <p>Удосконалення знань, умінь і навичок за темами:</p> <p>звуки мовлення; норми вимови голосних і приголосних звуків; вимова середньоязикових приголосних (<i>ż, ś, ŋ, dź, ć</i>), відсутніх в українській мові; кількісні та якісні розбіжності між звуками і буквами (один звук – кілька букв: <i>czytać, rzeka</i>, два звуки – одна буква: <i>gorąco, męka</i>) (у зіставленні з українською мовою). Ненаголошені слова.</p> <p>Лексикологія і фразеологія (5 год.)</p> <p>Групи слів за значенням, походженням (повторення, поглиблення знань). Походження (етимологія) слова. Ознайомлення з етимологічним словником польської мови. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Різновиди <i>фразеологізмів</i> (повторення і поглиблення знань).</p> <p>Походження деяких найуживаніших фразеологізмів, прислів'їв, приказок, крилатих висловів, афоризмів. Національно-культурна специфіка польських фразеологізмів у порівнянні з українськими (<i>mieć olej w głowie</i> – укр. <i>бути з головою, robić z igły widły</i> – укр. <i>робити з мухи слона</i>).</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (3 год.)</p> <p>Визначення твірної основи похідного слова та словотворчих морфем (практично). Основні способи словотворення в польській мові (суфіксальний, префіксальний, суфіксально-</p>	<p>* має поняття про мову і мовлення;</p> <p>* правильно, з дотриманням орфоепічних норм, вимовляє голосні і приголосні звуки (у тому числі середньоязикові м'які приголосні – <i>ż, ś, ŋ, dź, ć</i>); * знає про кількісні та якісні розбіжності між звуками і буквами, між вимовою звуків і написанням;</p> <p>* розмежовує групи слів за значенням і походженням; * користується різними типами словників, у тому числі етимологічним словником польської мови; * доречно вживає слова в мовленні, порівнює їх з українськими відповідниками;</p> <p>* має уявлення про різновиди фразеологізмів; * знає походження деяких найуживаніших фразеологізмів, прислів'їв, приказок, крилатих висловів, афоризмів; * зіставляє найуживаніші фразеологізми, прислів'я, приказки з українськими відповідниками;</p> <p>* визначає твірну основу похідного слова, словотворчі морфемі; * визначає спосіб творення слів за вибором учителя;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>префіксальний, безафіксний, складання основ (або слів), перехід слів з однієї частини мови в іншу (практично). Перехід прикметників в іменники. Робота зі словотвірним словником.</p> <p>Морфологія (14 год.)</p> <p>Частини мови (повторення вивченого матеріалу та поглиблення знань):</p> <p>Іменник як частина мови</p> <p>Відмінювання іменників, поділ на відміни за родовою приналежністю (I, II, III відміна). Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини і множини. Окремі випадки утворення форм однини і множини іменників чоловічого роду (<i>brat, ojciec, syn, pan</i>). Окремі випадки утворення форм однини і множини іменників жіночого роду (<i>ręka, kość, dłoń</i>). Особливості відмінювання прізвищ і географічних назв (<i>Warszawa, Kraków, Zakopane</i>). Синтаксична функція іменників у реченні (закріплення знань). Робота з текстом: вплив іменників на стилістичні особливості твору. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прикметник</p> <p>Лексико-граматичні розряди прикметників (повторення і поглиблення знань). Особливості відмінювання прикметників на тверду і м'яку основи (<i>dobry, wielki</i>). Синтаксична роль прикметників. Робота з текстом: вплив прикметників на виразність мовлення та стилістичні особливості тексту. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Займенник</p> <p>Розряди займенників: іменникові (особові, зворотні). Особливості відмінювання особових займенників та їх уживання в реченні.</p>	<p>* укладає речення зі словами, які перейшли з однієї частини мови в іншу, зокрема прикметників в іменники, звертає увагу на забезпечення зв'язності тексту; * вживає частини мови (самостійні і службові), утворені різними словотвірними способами у власних висловлюваннях, користується словотвірним словником;</p> <p>* знаходить у реченні вивчені самостійні і службові частини мови, доводить приналежність слова до певної частини мови;</p> <p>* правильно відмінює іменники чоловічого, жіночого, середнього роду I-III відміни, в тому числі прізвища, географічні назви; * використовує відмінкові закінчення при складанні речень, правильно вживає потрібні форми іменників у власному мовленні; * визначає форму іменника в реченні, його синтаксичну роль; * знаходить іменники в тексті, розуміє їх вплив на стилістичні особливості твору;</p> <p>* поділяє прикметники на групи за значенням (якісні, відносні, присвійні); * відмінює прикметники, зокрема твердої і м'якої основ; * правильно вживає прикметники у словосполученні й реченні;</p> <p>* поділяє займенники на розряди, вживає їх для зв'язку речень у тексті; * правильно відмінює особові займенники, зворотній займенник <i>się</i>;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Особливості відмінювання зворотного займенника <i>się</i>. Робота з текстом: текстотвірна функція займенників. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієслово</p> <p>Дієслова активного і пасивного стану, зворотні дієслова. Безособові форми дієслова на <i>-no-</i>, <i>-to-</i> (загальне ознайомлення). Дієслова I-ої (на тематичний голосний <i>-e</i>), II-ої (на тематичний голосний <i>-i /-y</i>), III-ої (на тематичний голосний <i>-a</i>) дієвідміни. Відмінювання дієслів у теперішньому, минулому, майбутньому часі (практично). Синтаксична роль дієслів у реченні. Робота з текстом: розпізнавання дієслів у мовленні; особливості у відтворенні змісту (відображення часу; вживання в ролі присудка). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Числівник</p> <p>Лексико-граматичні розряди числівників: кількісні, збірні, порядкові (повторення і поглиблення знань). Кількісні числівники на позначення цілих чисел. Дробові числівники. Прості і складені числівники (практично). Особливості відмінювання числівників. Відмінювання простих числівників (<i>jeden, dwa, trzy, cztery</i>). Чоловічо-особові і неособові форми числівників в формах називного і знахідного відмінків (<i>dwa / dwaj, dwa / dwie / dwóch, trzy / trzej, trzy/ trzech, cztery / czterej, cztery / czterech</i>). Синтаксична роль числівників у реченні. Робота з текстом: розпізнавання числівників у мовленні; їх особливості у відтворенні змісту (докладне позначення часу подій і фактів). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прислівник</p> <p>Розряди прислівників: якісні і обставинні (з опорою на українську мову) (повторення і поглиблення знань). Ступені порівняння прислівників (вищий, найвищий) і способи їх утворення. Прості та описові форми ступенів порівняння.</p>	<p>* помічає і виправляє помилки в написанні займенників;</p> <p>* розпізнає дієслова активного і пасивного стану, зворотні дієслова, безособові форми дієслова на <i>no-</i>, <i>to-</i>; * правильно сполучає дієслова з іменниками; * вміє визначити дієвідміну дієслів; * правильно утворює і записує форми дієслів у теперішньому, минулому, майбутньому часі; * знаходить дієслова в тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу; * розуміє значення дієслів у тексті;</p> <p>* визначає розряди числівників, морфологічні ознаки числівника; * утворює і правильно вживає відмінкові форми числівників, поєднує їх з іменниками; * знає особливості відмінювання простих числівників, зокрема позначення в називному і знахідному відмінках чоловічо-особової і неособової категорій; * відмінює прості числівники в формах називного і знахідного відмінків (<i>dwa / dwaj, dwa / dwie / dwóch, trzy / trzej, trzy/ trzech, cztery / czterej, cztery / czterech</i>); * укладає речення з числівниками, правильно їх пише; * знаходить числівники в тексті, аналізує їхні морфологічні і синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу;</p> <p>* відрізняє прислівники від інших частин мови, визначає їх розряди (якісні та обставинні); * вміє утворювати прості й описові ступені порівняння прислівників; * вживає прислівники у власному мовленні, правильно їх вимовляє і пише;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Синтаксична роль прислівників. Робота з текстом: використання прислівників у художніх, наукових, публіцистичних текстах. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Службові частини мови: прийменник, сполучник (повторення). Частка як службова частина мови. Вигук і його специфіка (ознайомлення). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Синтаксис (6 год.)</p> <p>Поглиблення знань про словосполучення та просте речення</p> <p>Словосполучення і його будова (повторення). Способи зв'язку в словосполученні: узгодження, керування, прилягання. Речення як одиниця мовної комунікації. Просте речення. Підмет і присудок (повторення і поглиблення знань). Способи вираження підмета, зв'язок між підметом і присудком. Способи вираження означень. Прикладка як різновид означення. Способи вираження додатків. Види обставин (за значенням). Повні і неповні речення. Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка. Речення зі звертанням, з відокремленими членами (розширення знань). Ознайомлення з найбільш уживаними вставними словами (практично). Робота з текстом: виділення в тексті простих речень зі звертанням, відокремленими членами, вставними словами та відпрацювання поняття про їх роль у тексті. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Стилістика (3 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення поняття про стилі мовлення та їх особливості</p> <p>Роздум у різних стилях мовлення. Стилістичні позначки в тлумачних словниках. Опис зовнішності і вчинків людини, процесів праці. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p>	<p>* знаходить прислівники у тексті, аналізує їх морфологічні, синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу; * розуміє значення прислівників у тексті;</p> <p>* доцільно вживає прийменники, сполучники в усному і писемному мовленні для зв'язку слів у словосполученні, речень у тексті; * знаходить у тексті, розрізняє частки і вигуки; * виразно читає та інтонаційно правильно вимовляє речення з частками й вигуками;</p> <p>* розрізняє способи зв'язку в словосполученні (узгодження, керування, прилягання); * розпізнає словосполучення і речення, головні та другорядні члени речення; * знає способи вираження підмета, має уявлення про зв'язок між підметом і присудком; * розрізняє різні способи вираження означень, у тому числі прикладок, додатків; * знає види обставин за значенням і знаходить їх у тексті; * конструює і доречно вживає в мовленні повні й неповні речення, односкладні прості речення з головним членом у формі присудка; * правильно будує, промовляє речення зі звертанням, з відокремленими членами та знаходить їх у тексті; * має уявлення про найбільш уживані вставні слова;</p> <p>* визначає стиль прочитаного і прослуханого тексту, його особливості, роздум у різних стилях мовлення; * знаходить стилістичні позначки в тлумачних словниках; * розпізнає елементи опису зовнішності і</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Повторення і поглиблення знань з орфографії (8 год.)</p> <p>Правопис буквосполучень <i>ge, gie, ke, kie, gę, kę</i>. Правопис закінчень деяких іменників на <i>-dztwo, -ctwo, -śba, -źba, -zca, -źca, -zka</i>. Правопис закінчень прикметників на <i>-dzki, -cki, -wski, -ski</i>. Правопис <i>j</i> після префіксів. Правопис простих і складених числівників. Правопис частки <i>nie</i> з іменниками, прикметниками, прислівниками, числівниками, займенниками.</p> <p>Повторення і поглиблення знань з пунктуації (3 год.)</p> <p>Розділові знаки між однорідними членами, при узагальнюючих словах, при звертанні (повторення).</p> <p>Виділення вставних слів комами на письмі. Тире між підметом і присудком у простому реченні.</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.).</p> <p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Національно-культурне значення казок, легенд, загадок, прислів'їв, приказок. Державні мови України і Польщі. Мова – скарбниця духовності народу. Самобутність польського мовленнєвого етикету. Пригодницькі, фантастичні та детективні твори польських письменників для дітей (К. Макушинський, З. Ненацький, Е. Новацька, А. Шклярський, С. Лем, І. Хмелевська).</p> <p>Шкільне життя. Роль школи в освіті й вихованні людини. Мої вчителі. Майстерність учителя. Зовнішність, духовний світ, характер учня. Моральні цінності.</p>	<p>вчинків людини, процесів праці, мотивує доречність введення їх до тексту;</p> <p>* правильно пише і обґрунтовує написання буквосполучень <i>ge, gie, ke, kie, gę, kę</i>, закінчення іменників на <i>-dztwo, -ctwo, -śba, -źba, -zca, -źca, -zka</i>, закінчення прикметників на <i>-dzki, -cki, -wski, -ski, j</i> після префіксів; * правильно пише прості і складені числівники; * знає правила написання частки <i>nie</i> з іменниками, прикметниками, прислівниками, числівниками, займенниками, перевіряє написане; * знаходить і виправляє орфографічні помилки в написанні повнозначних і службових частин мови на вивчені правила;</p> <p>* правильно ставить і обґрунтовує розділові знаки в реченнях з однорідними членами, при узагальнюючих словах, звертанні; * виділяє на письмі вставні слова комами; * ставить розділові знаки між підметом і присудком у простому реченні; * знаходить і виправляє пунктуаційні помилки на вивчені правила;</p> <p>* має певні знання про національно-культурне значення польської усної народної творчості, народні та літературні твори, які відображають специфіку польської культури, розуміє самобутність польського мовленнєвого етикету (з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України); * знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури; * сприймає та оцінює почуті, прочитані відомості, відбирає з них інформацію, необхідну для досягнення комунікації; * читає і розуміє різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування; * бере участь в обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування і переживання;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Поведінка в школі, взаємодопомога учнів. Моя майбутня професія. Оповідання з життя молоді і дорослих (М. Конопницька, Г. Сенкевич, М. Домбровська, Я. Івашкевич, М. Жулавський тощо).</p> <p>Моя родина. Культура сімейних відносин. Мій вільний час, захоплення (читання, телебачення, кіно, комп'ютер, спорт та ін.). Домашня бібліотека і відеотека.</p> <p>Рідний край. Погода і клімат. Природа України та Польщі. Охорона природи.</p> <p>Польща. Пам'ятні історичні дати (11 листопада, 3 травня). Народні та релігійні традиції українців і поляків. Культурні споруди.</p> <p>Польська література для дітей. Польські письменники, поети для дітей і юнацтва (А. Міцкевич, Ю. Словацький, Ю. Тувім, Л. Стафф, Я.Твардовський, І. Кулімова, Т. Ружевич та ін.). Біографічні оповідання і статті про видатних поляків, зокрема про наших сучасників (Ю. Хелмонський, Л. Пастер, К. Шимановський, М. Каменський, А. Волшчан і ін.). Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів, письменників, художників, скульпторів, видатних учених рідного краю польського походження (за вибором учнів або вчителя).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * знає про видатних особистостей у галузі культури, науки, про певні традиції, культуру, звичаї польського народу та поляків, які мешкають на території України (правила поведінки, культуру сімейних відносин, національне мистецтво); * має певне уявлення про розвиток польської літератури; про дитячу літературу, народні й релігійні традиції поляків, твори про шкільне життя польських дітей, порівнює їх із традиціями українців; * знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі часи, так і сьогодні; * розуміє значення культури польського мовлення для спілкування; * сприймає важливість сімейних традицій і своє місце як їх наступника; намагається вивчати свій родовід; * вказує на основні цінності життя; цінує власне здоров'я і здоров'я інших людей; * орієнтується у різноманітті професій і розуміє їхнє значення; * розповідає про кліматичні умови в Україні та Польщі; * знає імена вчених, видатних діячів мистецтва і літератури рідного краю, відтворює зміст їх творів і наукових робіт (стисло): 1-2 імені (за вибором учня або вчителя);
<p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Подальший розвиток організаційно-контрольних умінь: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат.</p> <p>Розвиток та удосконалення (в залежності від етапів навчання) пізнавальних, творчих, естетико- етичних умінь учнів.</p> <p>Подальше формування та розвиток умінь самостійно знаходити необхідну інформацію для виконання поставлених завдань та обробляти її.</p> <p>Розвиток умінь працювати за комп'ютером для виконання навчальних завдань з предмета.</p> <p>Розвиток навичок роботи в команді, у групах, парах; прийняття колективних рішень і умінь толерантно ставитися до чужої думки, адекватно</p>	<ul style="list-style-type: none"> * усвідомлює і визначає мету власної пізнавальної та життєвої діяльності; * планує діяльність для досягнення певної мети, розподіляє її на окремі етапи; * здійснює накреслений план; * оцінює одержані на різних етапах результати, коригує плани; * аналізує мовні та позамовні поняття, явища, закономірності, порівнює, узагальнює і конкретизує їх, робить висновки; * виділяє головне з другорядного, моделює мовні й позамовні поняття, явища, закономірності; * уявляє словесно описувані предмети, явища, ситуацію, фантазує на основі сприйнятого;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>реагувати на зауваження, враховувати їх при відпрацюванні завдань.</p> <p>Розвиток аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру. Формування навичок обов'язкового і точного виконання поставлених завдань; стимулювання розвитку творчої ініціативи та креативних підходів до виконання завдань.</p> <p>Формування та розвиток (на основі системних знань з різних наук, мистецтва і культури) навичок адекватного сприйняття культури поляків та інших народів світу; поваги до культурних надбань українського, польського народів та інших етносів, які мешкають на території України, й представників інших країн світу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * прогнозує подальший розвиток подій, явищ, переносе засвоєні раніше знання та вміння в нову ситуацію; * помічає і формулює проблеми в процесі навчання, у життєвих ситуаціях; * усвідомлює будову предмета вивчення; * робить припущення щодо способу вирішення певної проблеми; * добирає аргументи для доведення власної думки; * спростовує хибні припущення і твердження; * помічає красу в мовних явищах, вчинках людей, у довкіллі; * критично оцінює відповідність власних вчинків загальнолюдським цінностям, моральним нормам; * здатний уявити себе на місці іншої людини; * толерантно ставиться до чужої думки, до думки вчителів та батьків; * знайомиться з творами літератури, культурою, традиціями поляків, з повагою ставиться до культурних надбань інших народів; * вміє працювати самостійно, в групах, парах; сприймає допомогу дорослих.

8 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання</p> <p>Розвиток навичок сприйняття і розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух, розуміння художнього тексту (обсяг 600-700 слів; тривалість звучання 6-7хвилин) і текстів інших стилів (обсяг 500-600 слів; тривалість звучання – 5-6 хвилин). Форми аудіювання:</p> <ul style="list-style-type: none">* з опорою на написаний текст – монолог, діалог або полілог (читання вчителем, аудіозапис);* без опори на написаний текст-монолог, діалог або полілог (читання вчителем, учнем, використання сучасних інформаційних технологій – телебачення, Інтернету). Аудіювання текстів, різних за:<ul style="list-style-type: none">* жанрами (байки, легенди, притчі, прислів'я, афоризми, вірші, оповідання, повість, новела, стаття, нарис, інструкція, гра);* стилями (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий);* типами (опис, розповідь, роздум), – з дотриманням вимог щодо визначення теми, основної думки тексту та її розвитку, визначенням авторської позиції, стильової і художньої своєрідності тексту. <p>Говоріння</p> <p>Усне діалогічне мовлення обсягом 8-9 реплік для двох учнів.</p> <p>Удосконалення умінь і навичок укладання діалогів, різних за комунікативно-функціональними типами (запрошення, непряме прохання, нейтралізація конфлікту, розпитування, повідомлення, домовленість, наказ, попередження, співчуття, похвала, задоволення). Укладання і розігрування діалогів, у тому числі дискусійного характеру, на задану тему і ситуацію.</p> <p>Інсценування тексту, відновлення діалогів з пропущеними репліками, продовження незавершених діалогів та їх розігрування.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none">* сприймає на слух і розуміє з першого прослуховування діалог, полілог, текст-монолог різних жанрів і стилів;* формує первинні враження про зміст почутого, прочитаного;* сприймає зміст і причинно-наслідкові зв'язки;* розуміє тему, авторську позицію, основну думку та її розвиток; <ul style="list-style-type: none">* усно складає, розігрує діалоги різних комунікативно-функціональних типів;* усно komponує діалог, дискусію на задану тему і ситуацію;* інсценізує текст і відновлює діалоги з пропущеними репліками;* продовжує й розігрує незавершені діалоги, заучує їх напам'ять;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Типи мовлення – опис, розповідь (повідомлення і оповідання), міркування (переконання). Усне монологічне мовлення.</p> <p>Види і зміст навчальної діяльності</p> <p>Усне і вибіркоче переказування тексту з оцінкою його змісту, структури, художньої своєрідності. Відновлення цілісної структури тексту. Усне заучування текстів. Усний стислий переказ тексту публіцистичного стилю. Усний опис, розповідь, міркування з метою переконання за самостійно укладеним планом (або запропонованим учителем). Усний стислий переказ розповідного художнього тексту з елементами опису місцевості. Усний вибіркочий переказ тексту з елементами опису пам'яток історії та культури в науковому стилі. Усний твір (навчальний та контрольний) на тему за вибором учителя.</p> <p>Читання</p> <p>Удосконалення техніки читання вголос і мовчки та розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Виразне читання зі зрозумінням вголос текстів – монологів і діалогів з достатньою швидкістю (100-120 слів за хвилину). Читання мовчки і розуміння незнайомого тексту зі швидкістю 90 слів за хвилину. Оглядове читання та вдумливе читання навчальних текстів з переглядом матеріалу.</p> <p>Жанри для читання: стаття, інтерв'ю, оповідання, повість, новела, нарис, п'єса, замітка, легенди, байки, вірші, пісні, прислів'я та приказки. Стили мовлення: художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий.</p>	<p>* усно будує монологічні висловлювання різних стилів і типів мовлення, у тому числі за самостійно укладеним або спільно розробленим планом; * докладно або вибіркоче переказує текст, визначає його тему (широку, вузьку), основну думку; * пояснює значення незнайомих слів за допомогою словника, контексту, синонімів або антонімів; * усно укладає в логічній послідовності опис, розповідь (з метою переконання); * стисло переказує розповідний художній текст з елементами опису місцевості; * усно вибіркоче переказує текст з елементами опису пам'яток історії та культури в науковому стилі; * заучує напам'ять поетичні і прозаїчні твори монологічного характеру; * характеризує стильову та художню своєрідність тексту; * складає усне контрольне монологічне висловлювання на тему, запроповану вчителем;</p> <p>* виразно читає вголос, мовчки знайомі та незнайомі тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення; * читає вголос з достатньою швидкістю відповідно до орфоепічних і інтонаційних норм польської мови; * за допомогою темпу читання, тембру, гучності відображає особливості змісту, стилю, авторський задум тексту; * переглядає матеріал, розуміє основний зміст незнайомого тексту; * передбачає подальший розвиток подій у тексті; * вчить напам'ять або близько до тексту невеликі твори;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Письмо Розвиток навичок грамотного письма: виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Творче списування, письмо під диктовку слів, текстів, вправи на орфографічне промовляння, навчальні зорово-слухові, слухові диктанти; переклад слів і невеличких висловлювань, розгортання та згортання речень, писемні відповіді на питання. Виконання вправ на з'єднання простих речень у складні; на заміну, вставлення слів і словоформ; відповіді на питання. Контрольне списування (70-80 слів; кінець 1-го півріччя). Зорово-слуховий диктант як форма контролю в 1-му півріччі (80-90 слів) і слуховий диктант (70-80 слів) наприкінці навчального року. Розвиток умінь і навичок укладання писемних невеличких текстів (монолог, діалог) різних типів, стилів і жанрів. Формування умінь писати: переказ із додатковим творчим завданням, твір-опис, твір-міркування з епіграфом, інтерв'ю, текст розгорнутої відповіді; стислий переказ розповідного тексту з елементами опису місцевості в художньому стилі; вибіркового переказ розповідного тексту з елементами опису пам'яток історії та культури в науковому стилі. Контрольний твір на тему за вибором учителя (кількість сторінок – 0.75-1.0) Формування навичок конспектування та тематичних виписок.</p> <p>II. Мовна лінія (47 годин) Загальні відомості про мову Мова як найважливіший засіб спілкування, пізнання і впливу (1 год.).</p> <p>Повторення вивченого в 7 класі та розширення знань (2 год.)</p> <p>Фонетика. Орфоепія. Графіка Чергування голосних і приголосних звуків у коренях іменників і дієслів (поглиблення знань). Сполучення приголосних, їх спрощення та вимова (практично).</p> <p>Лексикологія і фразеологія (5 год.) Повторення і поглиблення знань: лексика загальноповсякденна, нейтральна, емоційно і стилістично забарвлені слова, терміни, професіоналізми, діалектні слова.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * застосовує на письмі вивчені орфографічні й пунктуаційні правила; * поширює, згортає, трансформує речення; * пише зорово-слуховий і слуховий диктанти; * виконує умовно-комунікативні й комунікативні вправи в писемній формі; * докладно переказує в писемній формі прослухані та прочитані тексти, зокрема з елементами опису місцевості, пам'яток історії, культури в науковому стилі; * самостійно укладає складний план, конспект, робить тематичні виписки; * знаходить, виправляє помилки та недоліки в змісті, побудові, мовному оформленні укладеного висловлювання; <ul style="list-style-type: none"> * усвідомлює значення мови як найважливішого засобу спілкування, пізнання і впливу; <ul style="list-style-type: none"> * правильно вимовляє голосні й приголосні; * усвідомлює, що сполучення приголосних при вимові спрощуються, правильно їх вимовляє; <ul style="list-style-type: none"> * розпізнає загальноповсякденну і нейтральну лексику, емоційно та стилістично забарвлені слова, терміни, професіоналізми, діалектні, слова;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Офіційно-ділова лексика. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Засвоєння <i>фразеологізмів</i>, прислів'їв, приказок. Зіставлення окремих прислів'їв, приказок у польській і українській мовах (<i>Trzymaj język za zębami</i> – укр. <i>Язику волі не давай</i>, <i>Korę lat!</i> – укр. <i>Скільки літ, скільки зим!</i>) Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (5 год.) Складні слова.</p> <p>Сполучні морфеми (-о-, -ø-, -и-, -і- / -у-) в складних словах. Утворення складноскорочених слів. Робота зі словотвірним словником.</p> <p>Морфологія (14 год.)</p> <p>Частини мови (повторення вивченого матеріалу та поглиблення знань)</p> <p>Іменник</p> <p>Рід іменника, особливості відмінкових закінчень (повторення і поглиблення знань).</p> <p>Іменники спільного роду (<i>sierota, stuga, gapa</i>). Відмінювання іменників середнього і жіночого роду. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Синтаксична роль іменників у реченні (закріплення знань). Робота з текстом: знаходження іменників, що мають лише форму множини, та іменників середнього і жіночого роду. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прикметник</p>	<p>* виділяє і вживає у власному мовленні офіційно-ділову лексику згідно з комунікативним завданням; * пояснює мету використання емоційно та стилістично забарвлених слів, спеціальних і діалектних слів у художньому творі;</p> <p>* зіставляє найуживаніші фразеологізми, прислів'я, приказки з українськими відповідниками, розуміє національно-культурну специфіку українських і польських фразеологізмів;</p> <p>* розмежовує слова й форми слів, виділяє морфеми, основу слова; * знає і вживає складні та складноскорочені слова у власному мовленні, правильно узгоджує їх з іншими частинами мови; * вживає частини мови (самостійні та службові), утворені різними словотвірними способами, у власних висловлюваннях, користується словотвірним словником;</p> <p>* визначає в реченні частини мови, доводить приналежність слова до певної частини мови;</p> <p>* визначає рід іменника, в тому числі іменників спільного роду; * правильно відмінює іменники чоловічого, середнього, жіночого роду і іменники, що мають лише форму множини; * визначає форму іменника в реченні та його синтаксичну роль; * знаходить іменники у тексті, розуміє їх вплив на стилістичні особливості твору;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Вищий ступінь порівняння, його творення (проста і складна форми). Чергування звуків в основі прикметників.</p> <p>Прикметники, утворені від інших основ (<i>dobry – lepszy, zły – gorszy</i>).</p> <p>Найвищий ступінь порівняння (проста і складна форми).</p> <p>Синтаксична роль прикметників. Робота з текстом: вплив прикметників на виразність мовлення.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Займенник</p> <p>Розряди займенників за значенням, їх відмінювання (повторення і поглиблення знань). Відмінювання займенників різних розрядів. Робота з текстом: знаходження займенників в тексті та аналіз їх функції в мовленні.</p> <p>Дієслово</p> <p>Дієслова активного і пасивного стану, зворотні дієслова (повторення і поглиблення знань). Перехідні і неперехідні дієслова. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий) (з опорою на українську мову). Утворення дієслів умовного і наказового способу. Наголос у формах умовного способу дієслів. Синтаксична роль дієслів у реченні. Робота з текстом: розпізнавання дієслів у тексті; аналіз їх особливостей у відтворенні змісту (відображення часу; вживання у ролі присудка) та вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Числівник</p> <p>Відмінювання простих і складених числівників. Збірні і дробові числівники (з опорою на українську мову). Відмінювання збірних числівників <i>dwoje, czworo</i>. Функціонування кількісних числівників у стандартних висловлюваннях при позначенні часу. Позначення за допомогою порядкових числівників дати. Синтаксична роль числівників у реченні. Робота з текстом: розпізнавання числівників у тексті; їх особливості у відтворенні змісту (точне відображення часу подій і фактів); вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Прислівник</p>	<ul style="list-style-type: none"> * знає морфологічні ознаки, синтаксичну роль прикметника; * визначає способи утворення вищого й найвищого ступенів порівняння прикметників, утворює просту та складну форми ступенів порівняння; * знає особливості утворення ступенів порівняння прикметників від інших основ (<i>dobry – lepszy, zły – gorszy</i>); * правильно вживає форми ступенів порівняння, зокрема в функції головних і другорядних членів речення; <ul style="list-style-type: none"> * визначає займенники в тексті, встановлює розряди займенника; * відмінює займенники різних розрядів; * помічає та виправляє помилки в написанні і вживанні займенників; <ul style="list-style-type: none"> * розпізнає дієслова активного і пасивного стану, зворотні, перехідні та неперехідні дієслова; * знаходить у тексті дієслова, утворює форми дійсного, умовного, наказового способу; * повідомляє про події у формах дійсного, умовного, наказового способу, правильно їх наголошує; * правильно сполучає дієслова з іменниками; * аналізує морфологічні та синтаксичні ознаки дієслів у межах вивченого матеріалу; * розуміє значення дієслів у тексті; <ul style="list-style-type: none"> * визначає морфологічні ознаки числівника, утворює відмінкові форми числівників, поєднує їх з іменниками; * відмінює прості та складені числівники, збірні (<i>dwoje, czworo</i>), дробові; * позначає за допомогою кількісних числівників час, за допомогою порядкових числівників – дату; * укладає речення з числівниками, правильно їх пише; * знаходить числівники у тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Розряди прислівників (з опорою на українську мову) (повторення). Ступені порівняння прислівників (вищий, найвищий), прості та описові форми ступенів порівняння (практично). Синтаксична роль прислівників. Робота з текстом: використання прислівників у художніх, наукових, публіцистичних текстах.</p> <p>Службові частини мови</p> <p>Прийменник Прості й складні прийменники.</p> <p>Сполучник Загальні відомості про сполучники сурядності і підрядності. Уживання сполучників у простому і складному реченні.</p> <p>Частка: загальні відомості про функції, розряди часток (емоційні, модальні, оцінні тощо).</p> <p>Вигук, його значення, роль у реченні. Інтонаційне виокремлення вигуків.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Синтаксис (6 год.)</p> <p>Поглиблення знань про словосполучення та просте і складне речення. Поняття про синтаксис як розділ граматики. Словосполучення та його будова. Види словосполучень за способами вираження головного слова (повторення і поглиблення знань). Речення як одиниця мовної комунікації. Прості і складні речення (повторення). Порядок слів у реченні.</p>	<p>* визначає розряди прислівників з опорою на українську мову; * утворює вищий і найвищий ступені порівняння прислівників (прості та складені форми); * вживає прислівники у власному мовленні, правильно їх вимовляє і пише; * знаходить прислівники у тексті, аналізує їх морфологічні і синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу; * розуміє значення прислівників у тексті;</p> <p>* доцільно вживає прості й складні прийменники в усному та писемному мовленні для зв'язку слів у словосполученні, порівнює окремі прийменники в польській і українській мовах;</p> <p>* знаходить і розрізняє сполучники сурядності та підрядності в реченні; * вживає сполучники для зв'язку однорідних членів речення, частин складного речення, речень у тексті;</p> <p>* знаходить у тексті частки, знає про їхні функції, розрізняє розряди часток; * складає словосполучення і речення з модальними частками;</p> <p>* знаходить вигуки в тексті, виразно читає і інтонаційно правильно вимовляє речення з частками та вигуками;</p> <p>* має поняття про синтаксис як розділ граматики; * розрізняє види словосполучень за способами вираження головного слова; * знаходить прості й складні речення в тексті; * визначає прямий і непрямої порядок слів у реченні, поширює їх другорядними членами</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Головні члени речення: підмет і присудок. Другорядні члени речення: означення, додаток, обставина. Способи вираження підмета (повторення, практично). Простий і складений (іменний і дієслівний) присудок. Речення зі звертанням, вставними словами (повторення і поглиблення знань). Повні і неповні речення. Двоскладні та односкладні речення. Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка. Робота з текстом: виділення в тексті простих речень зі звертанням, відокремленими членами, вставними словами; повних і неповних, односкладних і двоскладних речень; відпрацювання поняття про їх роль у тексті.</p> <p>Стилістика (3 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення поняття про стилі мовлення та їх особливості</p> <p>Публіцистичний стиль: сфера використання, функції, адресат. Мовні особливості публіцистичного стилю і жанру інтерв'ю. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Орфографія (8 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення знань з орфографії</p> <p>Позначення звука <i>j</i> на письмі. Правопис закінчень прикметників (-<i>szy</i>) після приголосних у вищому і найвищому ступенях. Правопис деяких прийменників (<i>naprzód, wkrótce, po cichu</i>). Правопис часток <i>bym, byś, byśmy, byście</i>.</p> <p>Повторення і поглиблення знань з пунктуації (3 год.)</p> <p>Розділові знаки в простому реченні, а також у реченнях з однорідними членами, звертанням,</p>	<p>речення (обставинами, додатками, означеннями); * розрізняє головні й другорядні члени; * розпізнає підмет і присудок, виражені різними мовними засобами; * конструює і доречно вживає у мовленні речення зі звертанням, вставними словами; * розпізнає повні і неповні, двоскладні та односкладні речення, в тому числі односкладні прості речення з головним членом у формі присудка;</p> <p>* знає сферу використання публіцистичного стилю; * використовує публіцистичні мовні засоби впливу на співрозмовника; * продукує текст-міркування в публіцистичному стилі, підбирає переконливі аргументи для обґрунтування власної позиції;</p> <p>* знає правила позначення на письмі звука <i>j</i>; * правильно пише і обґрунтовує написання закінчення прикметників (-<i>szy</i>) після приголосних у вищому і найвищому ступенях; * правильно пише прийменники, частки <i>bym, byś, byśmy, byście</i>, частки з іншими частинами мови; * знаходить і виправляє орфографічні помилки в написанні самостійних і службових частин мови на вивчені правила;</p> <p>* правильно ставить і обґрунтовує розділові знаки в реченнях з однорідними членами,</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>вставними словами, з прямою мовою, при діалозі (повторення). Тире між підметом і присудком.</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.)</p> <p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Роль художньої літератури у формуванні світогляду людини (твори класиків польської літератури І. Красицького, А. Міцкевича, Ю. Словацького, А. Фредро, Б. Пруса, В.С. Реймонта, Е. Ожешко, С. Жеромського). Біблія та її значення. Міфи слов'ян та їх історія. Відомості про історію польської мови. Життя і загадки слів.</p> <p>Шкільне життя. Система освіти України і Польщі. Права людини, учня. Наука і нові відкриття. Технології майбутнього. Позакласні заходи (олімпіади, конкурси, художня самодіяльність).</p> <p>Моя родина. Людина і пам'ять про неї. Стосунки з людьми (близькими, друзями, сусідами, незнайомими особами) (твори А. Камінського, М. Ваньковича, Я. Ліберта, Я. Штаудінгера тощо). Мої друзі. Рідний край. Музеї України і Польщі. Природа, її екологічний стан. Заповідники природи.</p> <p>Польський народ як представник західних слов'ян, його походження. Польські історичні пам'ятки, пам'ятки архітектури і природи. Внесок поляків у світову культуру. Відомі поляки (вчені – М. Копернік, М. Склодовська-Кюрі, діячі мистецтв – Ф. Шопен, А. Міцкевич, Б. Прус, Г. Сенкевич, С. Лем, Є. Гофман, А. Вайда, релігійні діячі – Станіслав Костка, Папа Римський Іван Павло II (Кароль Войтила), військові і політичні діячі – Т. Костюшко, Ю. Пілсудський, Л. Валенса та ін.).</p>	<p>звертанням, вставними словами, з прямою мовою, при діалозі; * обґрунтовує і правильно ставить тире між підметом і присудком; * знаходить і виправляє пунктуаційні помилки на вивчені правила;</p> <p>* має певні знання про національно-культурне значення польської усної народної творчості, роль художньої літератури, Біблії, міфів у формуванні світогляду людини (з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України); * знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури; * сприймає та оцінює почуті, прочитані відомості, добирає з них інформацію, необхідну для досягнення комунікації; * читає і розуміє різні за стилями і жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування; * бере участь в обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування та переживання; * знає про видатних особистостей у галузі культури, про певні традиції, культуру, звичаї польського народу та поляків, які мешкають на території України (стосунки між людьми, національне мистецтво); * має уявлення про розвиток польської літератури; про дитячу літературу, твори про шкільне життя польських дітей, порівнює їх з традиціями українців; * знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі часи, так і сьогодні; * сприймає важливість сімейних традицій і знає своє походження; намагається вивчати свій родовід; * розуміє внесок поляків у світову культуру; * знає 2-3 афоризми напам'ять; * знає імена вчених, видатних людей мистецтва та літератури рідного краю, відтворює зміст їх творів і наукових робіт (стисло): 1-2 імені (за вибором учня або вчителя);</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Афоризми видатних людей. Література для дітей і юнацтва. Майстри польського художнього слова (К. І. Галчинський, Ю. Тувім, Б. Лесьмян, М. Бялошевський, З. Херберт, Р. Капусцінський, С. Ружеви́ч і ін.) Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів, письменників, художників, скульпторів, видатних учених рідного краю польського походження (за вибором учнів або вчителя).</p> <p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Подальший розвиток організаційно-контрольних умінь: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат.</p> <p>Формування, розвиток та удосконалення (в залежності від етапів навчання) пізнавальних, творчих, естетичних та етичних умінь учнів.</p> <p>Розвиток та удосконалення умінь самостійно знаходити необхідну інформацію для виконання поставлених завдань та обробляти її.</p> <p>Вдосконалення умінь працювати з комп'ютером для виконання навчальних завдань з предмета.</p> <p>Закріплення умінь працювати в команді, в групах, парах, приймати колективні рішення та умінь толерантно ставитися до чужої думки, адекватно реагувати на зауваження, враховувати їх при відпрацюванні завдань.</p> <p>Подальший розвиток аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру.</p> <p>Розвиток навичок обов'язкового і точного виконання поставлених завдань, розвиток творчої ініціативи та креативних підходів до виконання поставлених завдань.</p> <p>Розвиток навичок адекватного сприйняття культури поляків та інших народів світу; поваги до культурних надбань українського, польського народів та інших представників етносів, зокрема тих, що мешкають на території України.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * усвідомлює і визначає мотив, мету власної пізнавальної та життєтворчої діяльності; * планує діяльність для досягнення мети, розподіляючи її на окремі етапи; * здійснює намічений план за допомогою дібраних методів і принципів; * оцінює проміжні та кінцеві результати пізнавальної діяльності, вносить необхідні корективи; * аналізує мовні й позамовні поняття, явища, закономірності, порівнює, узагальнює та конкретизує їх, робить висновки на основі спостережень; * виділяє головне з другорядного, моделює мовні й позамовні поняття, явища, закономірності; * уявляє словесно описувані предмети, явища; * прогнозує подальший розвиток явищ; * переносе раніше засвоєні знання і вміння в нову ситуацію; * помічає і формулює проблеми в процесі навчання й життєтворчості; * усвідомлює будову предмета вивчення; * робить припущення щодо способу розв'язання певної проблеми; * добирає аргументи для доведення власної думки; * спростовує хибні припущення і твердження; * помічає і цінує красу в мовних явищах, у природі, творах мистецтва, вчинках людей і результатах їхньої діяльності; * спроможний критично оцінити відповідність власних вчинків загальнолюдським моральним нормам, усувати помічені невідповідності; * здатний уявити себе на місці інших людей; * має переконання, що творити добро словом і ділом є обов'язком кожної людини. * толерантно ставиться до чужої думки та досвіду; * знайомиться з творами літератури, культурою, традиціями поляків, толерантно

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	ставиться до культурних надбань інших народів; * вміє працювати самостійно, в групах, парах; сприймає допомогу дорослих.

9 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання Удосконалення навичок сприймання і розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух, розуміння художнього тексту (обсяг – 700-800 слів; тривалість звучання – 7-8 хвилин) і текстів інших стилів (обсяг – 600-700 слів; тривалість звучання – 6-7 хвилин). Форми аудіювання: * з опорою на написаний текст – монолог, діалог, полілог (читання вчителем, читання учнем, аудіозапис); * без опори на написаний текст-монолог, діалог або полілог (читання вчителем, учнем, аудіозапис, радіо- і телепередача, навчальний фільм тощо).</p> <p>Аудіювання текстів, різних за: * жанрами (байки, легенди, притча, прислів'я, афоризми, вірші, поеми, оповідання, повість, новела, стаття, нарис, інструкція); * стилями (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, науково-популярний, офіційно-діловий); * типами (опис, розповідь, роздум), – з дотриманням вимог щодо визначення теми, основної думки тексту та її розвитку, визначенням авторської позиції, стильової і художньої своєрідності тексту.</p> <p>Говоріння Усне діалогічне мовлення обсягом 9-10 реплік для двох учнів.</p> <p>Удосконалення умінь і навичок укладання діалогів різних типів. Розвиток навичок укладання і розігрування діалогів полемічного характеру на основі матеріалу прослуханих і прочитаних текстів. Інсценування тексту, імітація зразка, відновлення діалогів з пропусками, продовження незавершених діалогів та їх переклад. Удосконалення навичок укладання і розігрування діалогів за заданими ситуативними параметрами, темою, метою (з дотриманням вимог</p>	<p>Учень:</p> <p>* удосконалює навички вміння уважно слухати й розуміти з першого прослуховування тексти-монологи, діалоги, полілоги різних жанрів і стилів; * розуміє зміст почутого тексту; * оцінює зміст, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; * розуміє тему, авторську позицію, основну думку тексту та її розвиток, емоційно-експресивну, стильову і художню своєрідність текстів;</p> <p>* усно складає діалоги різних типів, у тому числі за заданими параметрами ситуації, теми, мети; * відновлює репліки діалогу з пропусками, продовжує перервані діалоги в межах стереотипних ситуацій із застосуванням етикетних формул; * перекладає та інсценізує текст; * дотримується вимог правильності, точності, логічності, чистоти, доцільності, виразності мовлення;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>правильності, точності, логічності, чистоти, доцільності, виразності мовлення), з урахуванням підготовленості співрозмовника до сприйняття інформації, з використанням невербальної комунікації (погляди, жести, міміка).</p> <p>Усне монологічне мовлення</p> <p>Типи мовлення – опис, розповідь (повідомлення), міркування з аргументацією власної точки зору, узагальненням підсумків.</p> <p>Види і зміст навчальної діяльності</p> <p>Усне докладне і вибіркоче переказування тексту з оцінкою його змісту, структури, стильової та художньої своєрідності. Укладання питань за тестом, пояснення значень незнайомих слів за допомогою тлумачного, перекладного словників, відновлення речень і порушеної цілісності тексту, імітація зразка. Усна трансформація текстів і їх заучування. Визначення теми (широкої, вузької), виявлення основної думки тексту, надання йому заголовка, продовження незакінченої думки тексту. Усний твір-міркування на морально-етичну тему. Участь у грі, вікторинах, олімпіадах, конкурсах, виконання завдань з логічним навантаженням (ребус, шарада, головоломка). Усний переказ, твір (контрольний) на тему за вибором учителя.</p> <p>Читання</p> <p>Удосконалення техніки читання вголос і мовчки, розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Виразне читання вголос зі зрозумінням текстів різних стилів і жанрів (зі швидкістю 100-120 слів на хвилину), з урахуванням засобів зв'язку речень у тексті.</p>	<p>* враховує підготовленість співрозмовника до сприйняття інформації; * підкреслює виразність мовлення невербальними засобами комунікації (погляди, жести, міміка);</p> <p>* усно складає монологічні висловлювання відповідних стилів і типів мовлення, у тому числі за самостійно укладеним, спільно розробленим або запропонованим учителем планом;</p> <p>* надає тексту заголовок, докладно або вибірково переказує, визначає тему (широку, вузьку), основну думку тексту; * складає питання до тексту і відповідає на них; * витлумачує значення найуживаніших слів за допомогою словника, коментарів до тексту, з опорою на контекст, добирає синоніми або антоніми; * усно укладає в логічній послідовності опис, розповідь, міркування, надає коментарі до висловленого положення і аргументацію власної точки зору, узагальнює, підводить підсумки; * заучує напам'ять поетичні та прозаїчні твори монологічного й діалогічного характеру; * перекладає текст з української мови на польську; * відновлює речення та порушену цілісність тексту, продовжує перерваний текст; * виконує завдання з логічним навантаженням (ребус, шарада, головоломка); * характеризує стильову і художню своєрідність тексту; * продукує усне контрольне монологічне висловлювання, переказ на тему, запропоновану вчителем;</p> <p>* виразно і швидко читає тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення зі швидкістю 100-120 слів на хвилину відповідно до орфоепічно-інтонаційних норм польської мови;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Читання мовчки і розуміння незнайомого тексту зі швидкістю 90 слів за хвилину.</p> <p>Перегляд тексту в пошуках потрібної або цікавої інформації.</p> <p>Регулювання швидкості читання текстів різних жанрів і стилів залежно від певних умов.</p> <p>Читання мовчки і розуміння науково-популярних текстів.</p> <p>Жанри для читання: оповідання, повісті, новели, нариси, п'єси, замітка, інструкція, легенди, байки, вірші, пісні, афоризми, прислів'я, приказки, статті.</p> <p>Стилі мовлення: художній, публіцистичний, науковий, науково-публіцистичний, офіційно-діловий.</p> <p>Письмо</p> <p>Розвиток навичок грамотного письма:</p> <p>виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Творче списування, письмо під диктовку слів, текстів; вправи на орфографічне промовляння, навчальні зорово-слухові, слухові диктанти; переклад слів і невеличких текстів, розгортання та згортання речень, писемні відповіді на питання.</p> <p>Виконання вправ на з'єднання простих речень у складні; на заміну, вставлення слів і слівосформ; відповіді на питання.</p> <p>Контрольний, зорово-слуховий диктант як форма контролю в 2-ому півріччі (90-100 слів), слуховий диктант (80-90 слів) в кінці 1-го півріччя і наприкінці навчального року.</p> <p>Удосконалення умінь і навичок укладання писемних текстів (монолог, діалог) різних типів, стилів, жанрів:</p> <p>перекази з додатковим творчим завданням, твори різних видів з використанням допоміжних матеріалів і без них.</p> <p>Розвиток умінь і навичок написання творів на суспільно важливу тему, морально-етичну тему.</p> <p>Удосконалення умінь укладати: тези наукових і науково-популярних статей; конспект науково-популярної статті; реферат за 1-2 джерелами; заяви, автобіографії, резюме.</p> <p>Контрольний твір (тема за вибором учителя або учня; кількість сторінок – 1–1,25).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * інтонаційно, силою голосу висловлює своє ставлення до подій, зображених у тексті; * регулює швидкість читання, залежно від певних умов, висловлює авторську позицію і своє ставлення до прочитаного; * проглядає матеріал, розуміє основний зміст незнайомого тексту; * передбачає подальший розвиток подій; * застосовує вибіркоче читання з метою пошуку потрібної інформації; * визначає лексичні, морфологічні, синтаксичні засоби зв'язку речень у тексті; <ul style="list-style-type: none"> * застосовує вивчені орфографічні і пунктуаційні правила на письмі; * поширює, згортає, трансформує речення; * перекладає текст, пише відповіді на питання, зорово-слуховий і слуховий диктанти; * пише докладний, стислий переказ із додатковим творчим завданням, твори різних видів з використанням допоміжних матеріалів і без них; <ul style="list-style-type: none"> * орієнтується в межах теми, добирає мікротеми, елементи змісту, мовні засоби згідно з задумом; * укладає складний план, систематизує зібраний матеріал; * пише стислий переказ на основі прослуханого, зберігає стиль тексту; * редагує чернетку, виправляє помилки; * пише контрольний твір на тему за вибором учителя або учня; * визначає типову ситуацію спілкування і характерні для польської мови правила мовлення; * знаходить, виправляє помилки і недоліки в змісті, побудові, мовному оформленні укладеного висловлювання;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>II. Мовна лінія (47 год.) Загальні відомості про мову</p> <p>Мова і мовлення. Культура польського мовлення(1 год.).</p> <p>Повторення вивченого у 8 класі та розширення знань (4 год.)</p> <p>Фонетика. Орфоепія. Графіка</p> <p>Характеристика голосних і приголосних звуків у польській мові (узагальнення знань). Упорядкування приголосних звуків за дзвінкістю / глухістю. Вимова префіксів і прийменників <i>przed, przy</i>, звука <i>w</i> після глухих приголосних. Ненаголошені слова (практично). Логічний наголос у реченні. Інтенація.</p> <p>Лексикологія і фразеологія (5 год.) Розширення та узагальнення знань.</p> <p>Активна і пасивна лексика польської мови. Застарілі слова (архаїзми, історизми); неологізми. Власні імена людей і географічні назви (з опорою на українську мову). Застарілі слова, неологізми, власні імена людей, географічні назви у складі польських фразеологізмів. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (5 год.) Розширення та узагальнення знань.</p> <p>Похідні іменники та їх утворення. Похідні дієслова та специфіка їх утворення. Особливості творення інших частин мови (практично).</p> <p>Морфологія (12 год.)</p>	<p>* орієнтується в межах теми, бере участь в обговоренні;</p> <p>* знає фонетичні ознаки голосних і приголосних звуків; * правильно вимовляє (відповідно до орфоепічних норм польської мови) уподібнені за дзвінкістю / глухістю приголосні, префікси та прийменники (<i>przed, przy</i>), звук <i>w</i> після глухих приголосних, ненаголошені слова; * вміє правильно ставити логічний наголос у реченні та інтонувати;</p> <p>* розрізняє активну і пасивну лексику (архаїзми, історизми, неологізми); * вживає у власному мовленні власні імена людей і географічні назви згідно з комунікативним завданням; * розмежовує власні імена людей і географічні назви у складі фразеологізмів; * зіставляє найуживаніші фразеологізми, прислів'я, приказки з аналогічними українськими;</p> <p>* розмежовує різні способи творення іменників, дієслів та інших частин мови (в тому числі слова, утворені за допомогою суфіксації, префіксації, суфіксально-префіксального способу, складання тощо); * утворює і вживає похідні іменники, похідні дієслова та інші частини мови, правильно узгоджує їх у висловлюванні; * застосовує знання і вміння з морфеміки, словотвору в практиці правопису, у власному мовленні;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Частини мови: розширення та узагальнення знань</p> <p>Іменник</p> <p>Відмінювання іменників (повторення і поглиблення знань). Відмінювання іменників, що викликають труднощі в написанні (<i>ręka, przyjaciel, człowiek, brat, rok</i> тощо). Невідмінювані іменники (з опорою на українську мову). Синтаксична роль іменників у реченні (закріплення знань). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прикметник</p> <p>Ступені порівняння прикметників (повторення і поглиблення знань). Повні і короткі форми прикметників (<i>wesoły – wesół, pełny – pełen</i>), їх функція у реченні. Синтаксична роль прикметників. Робота з текстом: вплив прикметників на виразність мовлення. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Займенник</p> <p>Відмінювання займенників різних розрядів (повторення і поглиблення знань). Особливості вживання особових (<i>ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one</i>), вказівних займенників (<i>to, tam, ten</i>) та означальних займенників (<i>wszystek, wszelki, każdy</i>). Робота з текстом: знаходження займенників у тексті; коментування їх написання та визначення функції в тексті. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієслово</p> <p>Дієслова, що викликають труднощі при дієвідмінюванні (<i>móc, iść, wziąć, ciągnąć, rosnąć, pleść, siać, stać</i>). Форми минулого часу дієслів типу <i>zacząć, ciągnąć</i>. Активний і пасивний стан дієслів. Синтаксична роль дієслів у реченні. Робота з текстом: розпізнавання дієслів у тексті; аналіз їх особливостей у відтворенні змісту (відображення часу; вживання в ролі присудка), творення форм</p>	<p>* правильно відмінює і вживає у мовленні іменники чоловічого, середнього, жіночого роду та іменники, що викликають труднощі (<i>ręka, przyjaciel, człowiek, brat, rok</i> тощо); * знаходить у реченні невідмінювані іменники, порівнює їх з українськими відповідниками, правильно вживає у власному мовленні; * визначає форму іменника в реченні, його синтаксичну роль; * знаходить іменники в тексті, розуміє їх вплив на стилістичні особливості твору;</p> <p>* утворює вищий і найвищий ступені порівняння прикметників, у тому числі від інших основ; * має уявлення про повні та короткі форми прикметників, їх функцію у реченні;</p> <p>* правильно відмінює займенники різних розрядів; * знає особливості вживання особових (<i>ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one</i>), вказівних займенників (<i>to, tam, ten</i>) та означальних займенників (<i>wszystek, wszelki, każdy</i>); * помічає і виправляє помилки в написанні та вживанні займенників;</p> <p>* правильно дієвідмінює дієслова в однині і множині, зокрема ті, що викликають труднощі (<i>móc, iść, wziąć, ciągnąć, rosnąć, pleść, siać, stać</i>); * розуміє особливості творення форм минулого часу дієслів типу <i>zacząć, ciągnąć</i>, правильно їх утворює; * знаходить дієслова у тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>минулого часу та вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Безособові форми дієслів на <i>-no-</i>, <i>to-</i>. Робота з текстом: виокремлення у тексті активних і пасивних дієприкметників, безособових форм на <i>-no-</i>, <i>-to-</i>. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієприслівник як незмінна форма дієслова, загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид і час дієприслівників. Дієприслівники доконаного та недоконаного виду. Робота з текстом: виокремлення в тексті дієприслівників доконаного та недоконаного виду.</p> <p>Числівник Лексико-граматичні розряди числівників (повторення і поглиблення знань). Неозначені числівники (<i>kilka</i>, <i>kilkoro</i>, <i>kilkanaście</i>). Синтаксична роль числівників у реченні. Робота з текстом: розпізнавання числівників у тексті; особливості у відтворенні змісту; вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Прислівник Утворення прислівників. Відприкметникові прислівники (якісні) (<i>mito</i>, <i>lekko</i>, <i>wolno</i>). Синтаксична роль прислівників. Робота з текстом: використання прислівників у художніх, наукових, публіцистичних текстах.</p> <p>Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка (повторення і поглиблення знань)</p>	<ul style="list-style-type: none"> * розуміє значення дієслів у тексті; * знає загальне значення, морфологічні ознаки дієприкметника, його синтаксичну роль; * відрізняє дієприкметники від прикметників; * визначає дієприкметники активного і пасивного стану, засоби їх утворення; * знаходить у реченні дієприкметники, безособові форми дієслів на <i>-no-</i>, <i>-to-</i>; * використовує дієприкметники і дієприкметникові звороти у власному мовленні; * знає загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієприслівника; * визначає вид і час дієприслівників, дієприслівники доконаного та недоконаного виду; * знаходить у реченні дієприслівники; * правильно пише дієприслівники, правильно інтонує речення з дієприслівниками; * використовує дієприслівники у власному мовленні; * визначає розряди числівників, зокрема неозначені числівники, вживає їх в усному мовленні; * складає і правильно пише речення з числівниками; * знаходить числівники в тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки у межах вивченого матеріалу; * розуміє значення числівників у тексті; * знає про способи утворення прислівників від інших частин мови, зокрема від якісних прикметників; * вживає у мовленні, правильно пише прислівники; * знаходить прислівники у тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Прийменник і прийменникове словосполучення. Вживання сполучників <i>i, a, ale, lecz, lub</i> у простому і складному реченнях. Частина та її функції. Вигук, його функції у реченні. Робота з текстом: виокремлення часток, вигуків та аналіз їх функцій у тексті.</p> <p>Синтаксис (6 год.)</p> <p>Складне речення та його ознаки</p> <p>Складне речення з безсполучниковим і сполучниковим (сурядним і підрядним) зв'язком. Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопідрядних речень: з підметовими, присудковими, означальними, з'ясувальними, обставинними (місця, часу, способу дії, ступеня і міри, причини, мети, умови, наслідкові, допустові) та іншими підрядними частинами. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами. Безсполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як засіб передачі чужої мови. Діалог (повторення, практично). Робота з текстом: виділення в тексті складних речень, різних за ознаками; цитат, діалогів і розширення поняття про їх функції у тексті.</p> <p>Стилістика (2 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення поняття про стилі мовлення та їх особливості</p> <p>Стил і типи мовлення (узагальнення вивченого). Науковий і офіційно-діловий стилі: типова ситуація спілкування, мовні особливості. Засоби зв'язку в науковому тексті.</p>	<p>* використовує службові частини мови в усному і писемному мовленні; * знаходить і розрізняє прийменник і прийменникове словосполучення; * правильно вживає сполучники <i>i, a, ale, lecz, lub</i> у простому і складному реченнях; * знаходить у реченні частки, вигуки, визначає їх функції;</p> <p>* знає ознаки складного речення; * визначає складне речення з безсполучниковим і сполучниковим (сурядним і підрядним) зв'язком; * розпізнає складносурядне речення, його будову, засоби зв'язку між частинами речення в ньому; * розрізняє складнопідрядне речення, його будову, засоби зв'язку між частинами речення в ньому; * конструює і доречно вживає в мовленні основні види складнопідрядних речень, речення з кількома підрядними частинами, а також безсполучникові складні речення; * знаходить складні речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку; * вживає пряму і непряму мову, замінює пряму мову непрямою; * будує речення в формі діалогу, з залученням цитат для передачі чужої мови;</p> <p>* визначає типову ситуацію спілкування, характерну для різних стилів, зокрема для наукового і офіційно-ділового; * запам'ятовує і відтворює основні положення тексту наукового і офіційно-ділового стилю зі</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Жанри наукового стиля: тези, конспект, реферат, заява, автобіографія. Правила офіційного спілкування. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Орфографія (9 год.) Повторення і поглиблення знань з орфографії</p> <p>Правопис географічних назв і слів, похідних від них. Написання частки <i>nie</i> з дієприкметниками та дієприслівниками. Правопис дієприслівникових форм на -<i>wszy</i>, -<i>wszy</i>. Написання похідних прийменників і сполучників. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня)</p> <p>Пунктуація: розширення та узагальнення знань (3 год.)</p> <p>Розділові знаки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня)</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.)</p> <p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Національні звичаї, традиції, свята. Культура взаємин. Національний характер поляків. Майстри польського художнього слова в галузі епіки (І. Красицький, А. Міцкевич, Б. Прус, Г. Сенкевич, В.С. Реймонт), лірики (Я. Кохановський, А. Міцкевич, Ю. Словацький, Ц. К. Норвід, А. Асник, Я. Каспрович, К. Пшерва-Тетмаєр, Л. Стафф, Я. Лехонь, В. Броневський, З. Герберт, Ч. Мілош, В. Шимборська), драми (Ю. Словацький, А. Фредро, С. Мрожек). Крилаті вирази та їх походження.</p>	<p>збереженням стильових особливостей, засобів зв'язку; * має уявлення про правила офіційного спілкування;</p> <p>* знає правила написання географічних назв і слів, похідних від них, частки <i>nie</i> з дієприкметниками та дієприслівниками, перевіряє написане; * правильно пише й обґрунтовує написання дієприслівникових форм на -<i>wszy</i>, -<i>wszy</i>, похідних прийменників і сполучників; * знаходить, виправляє орфографічні помилки в написанні повнозначних і службових частин мови на вивчені правила;</p> <p>* обґрунтовує і правильно ставить кому в складносурядному та складнопідрядному реченні, а також у безсполучниковому складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку; * знаходить, виправляє пунктуаційні помилки на вивчені правила;</p> <p>* має певні знання про національно-культурне значення польської усної народної творчості, роль художньої літератури, про національні звичаї, традиції, свята, національний характер поляків (з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України); * знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури; * сприймає і оцінює почуті, прочитані відомості, добирає з них інформацію, необхідну для досягнення комунікації;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Шкільне життя. Навчальні досягнення, мої мрії. Вибір професії.</p> <p>Моя родина. Шанобливе ставлення до батьків, рідних. Пам'ять про предків. Моральні цінності та якості людини. Улюблений відпочинок (твори для молоді та юнацтва: Я. Корчак, М. Ковнацька, Г. Янушевська, А. Фелдер, Я. Мейсснер та ін.).</p> <p>Рідний край. Географічне положення України та Польщі. Господарчі галузі. Туризм, екскурсії, краєвиди.</p> <p>Польща. Життя суспільства. Визначні постаті культури. Музика (Ф. Шопен, К. Шимановський, І.Я. Падеревський, К. Пендерецький), театр (В. Богуславський, С. Виспянський, Х. Моджеєвська, Г. Запольська), кіно (режисери – Є. Кавалерович, К. Кесльовський, А. Вайда, К. Зануссі, Є. Гофман, актори – Б. Брильська, Б. Тишкевич, Г. Шаполовська, З. Цибульський, Д. Ольбрихський, П. Адамчук, Є. Штур та ін.). Сучасна молодіжна пісня (М. Грехута, Ч. Немен, М. Родович, Е. Гурняк, К. Кравчик). Відомі спортсмени (Р. Кубіца, Ю. Ковальчик, Р. Левандовський, А. Малиш, А. Радванська). Думки видатних людей (прозові і віршовані твори Я. Івашкевича, М. Мусерович, Я. Парандовського, С. Лема, А. Сапковського, Я. Твардовського, Е. Ліпської та ін.). Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів та письменників, художників, скульпторів, видатних учених рідного краю польського походження (за вибором учнів або вчителя).</p>	<p>* читає і розуміє різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування; * бере участь у обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування і переживання; * знає про видатних особистостей в галузі культури, про певні традиції, культуру, звичаї польського народу та поляків, які мешкають на території України (стосунки між людьми, національне мистецтво, моральні цінності); * має певне уявлення про розвиток польської класичної літератури; про дитячу літературу, твори для юнацтва, порівнює їх з традиціями українців; * знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі часи, так і сьогодні; * сприймає важливість сімейних традицій і знає своє походження; намагається вивчати свій родовід; * сприймає основні цінності життя; цінує власне здоров'я і здоров'я оточуючих; * розуміє внесок поляків у світову культуру; * знає 2-3 афоризми та 1-2 вірші напам'ять; *знає імена вчених, видатних діячів мистецтва та літератури рідного краю (польського походження) і відтворює зміст їх творів, наукових робіт (стисло): 1-2 ім'я (за вибором учня або вчителя);</p>
<p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Удосконалення організаційно-контрольних умінь, як-от: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат. Розуміння гуманістичного сприйняття дійсності та формування світогляду і світу цінностей учнів, соціальних основ, що спираються на колективізм, приязнь, почуття відповідальності, умінь ефективно діяти задля власних потреб і для потреб інших людей. Удосконалення</p>	<p>* усвідомлює, визначає мотив і мету власної пізнавальної та життєтворчої діяльності; * планує діяльність для досягнення мети, розподіляючи її на окремі етапи; * оцінює проміжні і кінцеві результати пізнавальної діяльності, вносить необхідні корективи; * аналізує мовні та позамовні поняття, явища, закономірності, порівнює, узагальнює, конкретизує їх, робить висновки на основі спостережень;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>пізнавальних, творчих, естетичних та етичних умінь учнів.</p> <p>Розвиток та удосконалення вмінь креативно підходити до виконання поставлених завдань. Формувати адекватне сприйняття дійсності, подій і вміння толерантно висловлювати власні почуття.</p> <p>Удосконалення вмінь виконувати навчальні завдання за комп'ютером.</p> <p>Закріплення вмінь і навичок роботи в команді, у групах, парах; прийняття колективних рішень, умінь толерантно ставитися до чужої думки, адекватно реагувати на зауваження, враховувати їх при відпрацюванні завдань.</p> <p>Подальший розвиток аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру; Розвиток навичок обов'язкового виконання завдання на засадах науковості, творчої ініціативи та креативних підходів.</p> <p>Виховання засобами предмета толерантного ставлення до поглядів і переконань інших людей, поваги до інших культур, адекватного сприйняття культури поляків, інших народів світу; розвиток почуття приналежності до регіональної, національної, європейської спільноти, формування патріотичних настанов.</p> <p>Формування вмінь поводити себе вибірково: відповідно до загальноприйнятих принципів суспільного життя, власних переконань, всупереч моді, рекламі і груповому тиску.</p> <p>Удосконалення умінь приймати самостійні рішення в різних життєвих ситуаціях.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * виділяє головне з другорядного, моделює мовні й позамовні поняття, явища, закономірності; * уявляє словесно описувані предмети, явища, фантазує на основі сприйнятого; * прогнозує подальший розвиток явищ; * переносе раніше засвоєні знання і вміння в нову ситуацію; * помічає, формулює проблеми в процесі навчання і життєдіяльності; * усвідомлює будову предмета вивчення; * робить припущення щодо способу розв'язання певної проблеми, добирає аргументи для його доведення; * спростовує хибні припущення і твердження; * помічає, цінує красу в мовних явищах, у природі, творах мистецтва, у вчинках людей і результатах їхньої діяльності; * спроможний критично оцінити відповідність власних вчинків загальнолюдським моральним нормам, усувати помічені невідповідності; * здатний уявити себе на місці інших людей; * має переконання, що творити добро словом і ділом є обов'язком кожної людини; * толерантно ставиться до чужої думки та досвіду; * знайомиться з творами літератури, культурою, традиціями поляків, толерантно ставиться до культурних надбань інших народів; * вміє працювати самостійно, в групах, парах; * сприймає допомогу старших.

Використання ІКТ у навчальному процесі

Перегляд телепередач для дітей, театральних спектаклів, фільмів (пригодницьких, про подорожі), екранізацій художніх творів (комедій, вестернів, історичних фільмів, легенд, міфів тощо), прослуховування радіопередач.

Перегляд навчальних популярно-наукових і документальних фільмів. Перегляд репродукцій картин, скульптур, ілюстрацій, фотографій, пов'язаних з прочитаними текстами.

Перегляд фільму-казки, театральної байки, часопису для дітей, коміксу. Свідомий перегляд рекламних текстів, виділення в них елементів впливу (аналіз змісту та художньої форми; поняття антиреклами).

Знайомство з молодіжними часописами, аудіо- і відеокліпами, графіті. Прослуховування класичної музики, колядок, дитячих пісень, бардівських пісень, сучасної розважальної музики.

Використання комп'ютерних технологій для організації навчального процесу відповідно до змістових ліній і розділів програм

Аудіювання

Прослуховування текстів, у тому числі з одночасним їх читанням на екрані, виділення слів, які читають, кольором. удосконалення навичок аудіювання; використання текстових документів, малюнків, діаграм, демонстраційних матеріалів.

Демонстрація навчальних і контрольних завдань для перевірки умінь слухати, розуміти, аналізувати, оцінювати власне висловлювання.

Інтернет: аудіо - та відеоматеріали, пісні, інтерв'ю, бесіди з відомим людьми, аудіокниги, музичні відеокліпи, кінокліпи, фільми.

Діалогічне та монологічне мовлення

Створення на уроках штучного мовного середовища (мовлення дикторів, майстрів художнього слова, носіїв мови).

Інтернет: організація реальної комунікації з носіями мови, використання мультимедійних технологій, гіпертексту у вигляді зв'язного сюжету, в якому учень бере участь; природний діалог.

Читання

Наявність анімаційних фрагментів, можливість виділення окремих частин, автоматизація пошуку, словникова допомога, доступ до електронних бібліотек, аудіокниг, які можна прослуховувати з одночасним читанням.

Говоріння

Створення умов реальної усної комунікації (веб-камера, мережеві технології, телемости, звукове синхронне спілкування), створення діалогів різних типів з комп'ютерними персонажами, ведення діалогу з різними співрозмовниками, комп'ютерні презентації, контроль з використанням мікрофонів, програм звукозапису.

Письмо

Ілюстрації до писемних робіт у графічному редакторі, автоматична перевірка орфографії, автоматичні операції з текстом, можливість багаторазового коригування робіт, реальна комунікація у писемній формі по електронною поштою.

Тестування, анкетування.

Фонетика

Прослуховування зразків правильної вимови носіїв мови, поскладове промовляння, запис власного мовлення, індивідуальна праця у власному темпі, імітація зразка (аудіотренажер), тестування лексичних навичок.

Орфографія

Зорово-слуховий диктант, робота зі схемами, з наочністю, кольором, анімацією, звуковими ефектами; різноманітні вправи, робота над помилками, що супроводжується звуком, виділенням помилки кольором.

Лексика

Тренувальні і контрольні вправи, системна організація матеріалу, сортування слів за тематикою, добір синонімів, антонімів.

Граматика

Ознайомлення з граматичною структурою, правилом за допомогою анімаційних схем, відеофрагментів, таблиць, схем, інтерактивних діаграм, візуалізація граматичних правил (кольори, шрифт, відео), робота над помилками з використанням довідників, з повторенням правил; вибір рівня складності граматичних завдань; контроль на різних якісних рівнях.

Комп'ютерні тестові завдання.

Соціокультурна компетенція

Тексти для читання, аудіювання, електронні бібліотеки, банки даних, мережа Інтернет. Використання слайдів, карт, схем, таблиць, відео- і аудіоматеріалів.

Огляд експонатів в музеях, віртуальні музеї, віртуальні екскурсії по містах, огляд пам'яток, показ модної колекції для дітей.

Ознайомлення з оригінальними витворами мистецтва. Художнє ремесло, вишивка.